

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Kielcach

LKI.410.2.3.2024

Joanna Żurawka
Dyrektor
Zespołu Szkół Transportowo-Mechatronicznych
im. inż. E. Kwiatkowskiego w Skarżysku-Kamiennej
ul. Legionów 119, 26-110 Skarżysko-Kamienna

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/060 Kształcenie obronne w klasach mundurowych szkół województwa świętokrzyskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Zespół Szkół Transportowo-Mechatronicznych im. inż. E. Kwiatkowskiego w Skarżysku-Kamiennej (dalej: Szkoła) w zakresie działalności Technikum nr 4 (Technikum), ul. Legionów 119, 26-110 Skarżysko-Kamienna.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Joanna Żurawka Dyrektor Szkoły od 1 września 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Organizacja kształcenia obronnego. 2. Realizacja i skuteczność kształcenia obronnego.
Okres objęty kontrolą	Lata szkolne 2020/2021-2023/2024 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych), z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały związek z ustaleniami dotyczącymi okresu objętego kontrolą.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach.
Kontroler	Violetta Nowak, doradca techniczny, upoważnienie do kontroli LKI/20/2024 z dnia 12 stycznia 2024 r.

(akta kontroli str.1-4)

---

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W Szkole podjęto prawidłowe działania w celu utworzenia oddziału przygotowania wojskowego (OPW), a także opracowania i wdrożenia programu kształcenia obronnego w ramach innowacji pedagogicznej pn. *Innowacja wojskowa* (dalej także *innowacja*) realizowanej dla zainteresowanych tym uczniów klas pierwszych i drugich Technikum. Szkoła dysponowała odpowiednimi warunkami lokalowymi i wyposażeniem pozwalającym na realizację *innowacji i* kształcenia w OPW, a prowadzenie zajęć powierzono nauczycielowi o odpowiednich kwalifikacjach.

W okresie objętym kontrolą skutecznie prowadzono kształcenie obronne w ramach zajęć organizowanych w Szkole, w jednostce wojskowej, na strzelnicy sportowej, strzelnicy szkolnej, obozach szkoleniowych i survivalowych. Zaplanowana tematyka zajęć została zrealizowana, a uczniowie mieli możliwość zdobycia określonych w nich umiejętności wojskowo-obronnych. Prawie wszyscy uczniowie, którzy rozpoczęli realizację *innowacji* uzyskali pozytywny wynik końcowy (w tym większość z nich oceniono na bardzo dobry lub celujący) i otrzymali certyfikat zaliczenia zajęć praktycznych. Większość uczniów uczestniczyło w zawodach i przedsięwzięciach sportowo-obronnych osiągając w konkurencjach strzeleckich i medycznych wymierne sukcesy na poziomie wojewódzkim i krajowym. Uczniowie klas mundurowych brali udział w licznych uroczystościach i przedsięwzięciach patriotycznych.

Warunki i sposoby oceniania wewnątrzszkolnego zawarte w statucie Szkoły i *Regulaminie dziennika elektronicznego* wspierały jakość kształcenia obronnego, choć zamieszczenie ww. sposobów oceniania w innym dokumencie niż statut nie było prawidłowe. Stwierdzono nieprawidłowości w procesie oceniania uczniów, których dokumentacja była badana, polegające na nieuwzględnieniu w ocenianiu jednej uczennicy wymagań edukacyjnych określonych w statucie Szkoły, wystawianiu w latach szkolnych 2021/2022 i 2022/2023 ocen niedostatecznych uczniom nieobecny na zajęciach praktycznych (co dotyczyło od 28% do 48% uczniów) i umożliwieniu kontynuowania drugiego roku zajęć uczennicy, która w poprzednim roku zrezygnowała z *innowacji*. Nierzetelnie przygotowano regulaminy rekrutacji do Szkoły obowiązujące w latach szkolnych 2021/2022-2023/2024. Dyrektor nie zapewniła niektórych warunków formalnych kształcenia w OPW, tj. ubezpieczenia uczniów od następstw nieszczęśliwych wypadków podczas zajęć i terminowego włączenia programu nauczania do szkolnego zestawu programów. Nauczyciel opiekujący się uczniami nie dopełnił obowiązku niezwłocznego zawiadomienia Dyrektora o wypadku ucznia, który miał miejsce w ramach zajęć *innowacji*.

Nieprawidłowości dotyczące niewłaściwej formy prawnej uchwał dotyczących przyjęcia planów nadzoru oraz nieuwzględnienia w statucie zasad rozpatrywania skarg nie miały wpływu na kontrolowaną działalność.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Organizacja kształcenia obronnego

1. W roku szkolnym 2023/2024 utworzono w Technikum OPW w klasie kształcącej uczniów w zawodzie technik logistyk (1aL). Zgodnie z art. 28a ust. 2 ustawy z dnia

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁴ organ prowadzący Szkołę (powiat skarżyski) uzyskał zgodę Ministra Obrony Narodowej na utworzenie OPW (decyzja nr 155/CWCR/2023 z 20 lipca 2023 r.). W ww. decyzji wskazano Centrum Przygotowań do Misji Zagranicznych w Kielcach jako odpowiedzialne za prowadzenie zajęć praktycznych dla uczniów (dalej: jednostka patronacka, Centrum).

Wniosek o zezwolenie na utworzenie OPW (wystosowany przez organ prowadzący) zawierał elementy wymagane art. 28a ust. 5-7 Prawa oświatowego, w tym zobowiązanie do ponoszenia kosztów kształcenia w OPW przekraczających wydatki w pozostałych oddziałach Szkoły⁵, opinię Rady Pedagogicznej Szkoły (nr 28/2022/2023 z 23 stycznia 2023 r.) oraz opis spełnienia przez Szkołę warunków wynikających z art. 28a ust. 4 pkt 1 i 4 ww. ustawy (projekt ostatniego z wymienionych dokumentów przygotowano w Szkole, uwzględniając dotychczasowe doświadczenie i osiągnięcia w kształceniu obronnym uczniów).

Zgodnie z § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 21 maja 2020 r. w sprawie szkolenia w oddziale przygotowania wojskowego⁶, Dyrektor podpisała porozumienie z jednostką patronacką (dalej: porozumienie w sprawie OPW)⁷. Porozumienie to zawierało elementy wymagane § 5 ust. 2 ww. rozporządzenia. Zawarto w nim zadania, do realizacji których zobowiązał się dowódca Centrum (m.in. do zaplanowania oraz organizacji obowiązkowych zajęć na terenie jednostki patronackiej lub na terenie innych obiektów dostosowanych do form, metod i tematyki tych zajęć) oraz Dyrektor Szkoły (np. do ubezpieczenia uczniów od następstw nieszczęśliwych wypadków podczas zajęć oraz dojazdu na zajęcia i powrotu z zajęć).

(akta kontroli str. 5-34)

W klasie 1aL wprowadzono dodatkowy przedmiot pn.: *zajęcia w ramach oddziału przygotowania wojskowego* (dalej: *zajęcia opw*). Jednak do czasu rozpoczęcia kontroli NIK program tego przedmiotu nie został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania, mimo że zgodnie z art. 109 ust. 1 pkt 2 lit. b Prawa oświatowego, podstawowymi formami działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły mogą być dodatkowe zajęcia edukacyjne, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych zajęć został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania⁸.

(akta kontroli str. 35, 152-182)

Dyrektor wyjaśniła: *Program (...) nie został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania na rok szkolny 2023/2024, pomimo że zajęcia dodatkowe w ramach oddziału przygotowania wojskowego były zaplanowane i wprowadzone arkuszem organizacji na rok szkolny 2023/2024. Błąd wynikający z pominięcia na liście programów nauczania został skorygowany w wykazie szkolnych programów nauczania. Szczegółowe omówienie projektu wprowadzenia do szkoły OPW wraz z ilością godzin w pięcioletnim cyklu nauki z zakresem materiału odbyło się na Radzie Pedagogicznej 15.03.2023 r.*

(akta kontroli str. 393)

W okresie objętym kontrolą w klasach pierwszych i drugich Technikum realizowano szkolenie obronne także w ramach *Innowacji wojskowej* na podstawie autorskiego programu, opracowanego w 2015 r., przez nauczyciela edukacji dla bezpieczeństwa i wychowania fizycznego. Uchwałą Rady Pedagogicznej Szkoły z 29 sierpnia 2019 r. przyjęto do realizacji wnioski z ewaluacji *innowacji* realizowanej w poprzednich latach

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 900, ze zm.

⁵ Uchwała nr 349/L/2023 Rady Powiatu Skarżyskiego z 23 marca 2023 r.

⁶ Dz. U. poz. 977, dalej: rozporządzenie w sprawie szkolenia.

⁷ Pismo Komendanta Centrum nr 3225/23 z 10 października 2023 r.

⁸ Ww. program włączono do zestawu programów nauczania w II półroczu roku szkolnego 2023/2024.

szkolnych i postanowiono o dalszym jej prowadzeniu w latach 2019-2024⁹. Program *innowacji* przewidywał realizację zagadnień mających na celu propagowanie wśród młodzieży wiedzy z zakresu obronności i bezpieczeństwa państwa oraz kształtowanie postaw patriotycznych i dyscypliny, a także dostarczanie uczniom wiedzy na temat specyfiki służby wojskowej, podstawowych praw i obowiązków żołnierza, a także kierunkowanie ich na realizację służby wojskowej. Zgodnie z założeniami organizacyjnymi *innowacji*:

- uczniowie deklaruowali udział w zajęciach na zasadzie dobrowolności;
- zajęcia miały być realizowane, w wymiarze jednej godziny tygodniowo w klasie pierwszej i drugiej, zgodnie z opracowanym programem;
- zaplanowano, że niektóre zajęcia będą się odbywały w Centrum (w ramach co najmniej czterech spotkań w roku);
- zobowiązano uczniów do noszenia ubioru mundurowego w czasie zajęć z *innowacji* oraz uroczystości szkolnych i patriotycznych.

(akta kontroli str.42-51, 55-74)

Program *innowacji* na lata szkolne 2020/2021 i 2021/2022 został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania. Zestaw programów zatwierdzony przez Dyrektora na lata szkolne 2022/2023 i 2023/2024 nie uwzględniał stosowania w Szkole ww. programu.

(akta kontroli str. 152-182)

Dyrektor wyjaśniła: *Szkolny zestaw programów nauczania, zatwierdzony przez Dyrektora na lata szkolne 2022/2023 i 2023/2024 nie uwzględniał programu innowacji pedagogicznej pn. innowacja wojskowa, mimo że przedmiot ten był realizowany jako dodatkowy (...). Brak w szkolnym zestawie programów nauczania programu innowacji wynikał z niedopatrzenia. Błąd zostanie niezwłocznie skorygowany w szkolnym zestawie programów nauczania.*

(akta kontroli str. 393)

Do udziału w zajęciach *innowacji wojskowej* zgłosiło się w latach szkolnych 2020/2021; 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024 odpowiednio 32, 33, 72 i 66 uczniów z klas pierwszych (od 43% do 57% wszystkich uczniów rozpoczynających naukę w tych latach). Znacząca większość kontynuowała edukację obronną w klasie drugiej. Czterech uczniów, uczestniczących w *innowacji wojskowej* w roku szkolnym 2021/2022 nie brało udziału w zajęciach w roku następnym, w tym trzech złożyło rezygnację, a jeden opuścił Szkołę. Podobna sytuacja dotyczyła sześciu uczniów, którzy uczestniczyli w *innowacji* w roku szkolnym 2022/2023 (czworo z nich zrezygnowało z udziału w tych zajęciach). W ww. latach szkolnych w zajęciach *innowacji wojskowej* uczestniczyło odpowiednio 71, 65, 101 i 98 uczniów klas pierwszych i drugich.

(akta kontroli str.107-126)

Dyrektor uzyskała zgodę Zarządu Powiatu Skarżyskiego na realizację *Innowacji wojskowej* w Szkole. W latach szkolnych 2020/2021 i 2021/2022 dotyczyło to finansowania zajęć międzyoddziałowych w wymiarze dwóch godzin tygodniowo, a od roku szkolnego 2022/2023 w wymiarze trzech godzin tygodniowo¹⁰. Dyrektor nie występowała o dodatkowe środki na sfinansowanie dojazdów uczniów na zajęcia zorganizowane poza Szkołą, mimo że zgodnie z § 3 porozumienia w sprawie OPW dyrektor zabezpiecza transport uczniów ze szkoły na miejsce realizacji zajęć.

(akta kontroli str. 36-40)

⁹ Rada Pedagogiczna wyraziła pozytywną opinię na temat realizacji ww. innowacji na rok szkolny 2020/2021 (uchwała nr 13/2020/2021 z 27 sierpnia 2020 r.).

¹⁰ Pisma Dyrektora nr ZSTM.075.23.2020 z 10 lipca 2020 r., ZSTM.075.29.2021 z 14 lipca 2021 r. i ZSTM.075.31.2022 z 15 lipca 2022 r. Wyciągi z protokołów z posiedzenia Zarządu Powiatu Skarżyskiego z 29 lipca 2020 r. i 21 lipca 2021 r.

Dyrektor wyjaśniła: w latach szkolnych 2020-2023 (...) nie występowałam o dodatkowe środki na dojazdy uczniów na zajęcia organizowane poza szkołą, ponieważ te zajęcia zgodnie z informacją przekazaną rodzicom są zajęciami dodatkowymi. Nie miałam informacji zwrotnej od uczniów i ich rodziców o brakach funduszy na np. dojazdy. Ponadto, w latach 2020-21 w związku z pandemią zajęcia poza szkołą w większości przypadków nie odbywały się (...). Oddział Przygotowania Wojskowego powstał w roku szkol. 2023/2024. W związku z opóźnieniami dotyczącymi realizacji zadań w JW nie było dotychczas finansowania dojazdów uczniów na zajęcia poza szkołą. Po rozmowie w organie prowadzącym szkołę w dniu 02.02.2024r. (...), uzyskałam informację, by wydzielić nową pozycję w ramach istniejącego paragrafu 40300- usługi, sfinansowanie wydatków uczniów OPW, na który będą przesunięte środki w ramach budżetu szkoły. Taką informację przekazałam Głównej Księgowej (...) ze wskazaniem wykonania.

(akta kontroli str. 399)

NIK odstępuje od formułowania nieprawidłowości w tym zakresie, gdyż pierwszy wyjazd uczniów na zajęcia praktyczne do Centrum został zorganizowany dopiero w czasie trwania kontroli NIK i sfinansowano go ze środków Szkoły.

(akta kontroli str. 572-573)

W okresie objętym kontrolą obowiązywało porozumienie, dotyczące realizacji *Innowacji wojskowej*, zawarte przez Szkołę z jednostką patronacką (podpisane 16 września 2011 r. przez poprzednią dyrektor Szkoły; dalej: porozumienie z 2011 r.). Zostało ono zawarte na podstawie Decyzji Nr 187 Ministra Obrony Narodowej z 9 czerwca 2009 r. w sprawie wprowadzenia zasad współpracy resortu obrony narodowej z organizacjami pozarządowymi i innymi partnerami społecznymi¹¹.

W ramach porozumienia z 2011 r. Szkoła zobowiązała się m.in. do przedstawienia dowódcy jednostki patronackiej, w terminie do 10 września każdego roku, wniosku dotyczącego planu współpracy na następny rok kalendarzowy, a także do prowadzenia działań mających na celu m.in. promowanie zawodowej służby wojskowej oraz wspólnej organizacji uroczystości o charakterze patriotyczno-rocznicowym. Centrum zobowiązało się do udzielania pomocy merytorycznej w zakresie kształcenia obronnego uczniów klas mundurowych, tj. organizacji zajęć na terenie jednostki, zgodnie z ustalonym harmonogramem przy zastrzeżeniu, że wejścia młodzieży na teren Centrum powinny odbywać się w grupach zorganizowanych pod kierownictwem nauczyciela (opiekuna), na podstawie wcześniej przedstawionego wykazu osób.

W okresie objętym kontrolą Dyrektor (realizując § 7 porozumienia z 2011 r.) składała do dowódcy Centrum wnioski do planu współpracy jednostki wojskowej z organizacjami pozarządowymi, w których zwracano się z prośbą o organizację zajęć dla uczniów realizujących *innowację* w latach 2021-2023 (czterech jednodniowych spotkań)¹². W pismach tych wskazywano rodzaj oczekiwanej pomocy, tj. udostępnienie obiektów Centrum (ośrodka sprawności fizycznej, strzelnicy, sali wykładowej, placu musztry); sprzętu wojskowego, tj. pojazdów wojskowych (typu BRDM, Skorpion 3, Hammer); broni i atrap broni (pistoletów pneumatycznych, karabinków szturmowych, karabinów maszynowych), urządzeń do nauki i kontroli celowania (trenażer TCW-97-Cyklop), sprzętu łącznościowego i innych (maski ochronne, busole).

(akta kontroli str. 286-296)

Program *innowacji wojskowej* zawierał:

¹¹ Dz. Urz. Min. Obr. Nar. Nr 12, poz. 131, ze zm.; uchylonej z dniem 22 grudnia 2020 r. Decyzją nr 168/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 7 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zasad współpracy resortu obrony narodowej z organizacjami pozarządowymi i innymi partnerami społecznymi (Dz. Urz. Min. Obr. Nar. poz. 194).

¹² 22 kwietnia, 20 maja, 7 i 21 października 2021 r., dwóch dni w maju/czerwcu i dwóch dni w październiku/listopadzie 2022 r. i 2023 r.

- ramowy rozkład godzin i bloków tematycznych kształcenia w klasie pierwszej (56 godzin) i drugiej (56 godzin) obejmujący zagadnienia realizowane w Szkole (32 godziny) oraz zajęcia przewidziane do realizacji w Centrum lub na strzelnicy sportowej „Swit” w Starachowicach (24 godz.);
- cele ogólne i szczegółowe dla poszczególnych działów szkolenia (określone w kategoriach: wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych);
- sposoby oceny i ewaluacji *innowacji wojskowej*, wśród których wskazano m.in. wykorzystanie oceniania wewnątrzszkolnego, sprawdzian wiedzy teoretycznej i praktycznej przeprowadzony w Centrum.

W ramach zajęć z *innowacji wojskowej* przewidziano realizację bloków tematycznych w większości (ok. 90%) zgodnych z opracowanym dla szkół przez Ministerstwo Obrony Narodowej *Zakresem programowym szkolenia realizowanego w ramach innowacyjnych programów przysposobienia obronnego lub edukacji dla bezpieczeństwa oraz programów szkolenia członków organizacji pozarządowych*¹³ (dalej: program MON), przy czym na poszczególne bloki tematyczne nie zawsze przeznaczono taką samą liczbę godzin. Program *Innowacji wojskowej* obejmował:

- podstawy wychowania obywatelskiego i wojskowego, przy czym na musztrę indywidualną i zespołową zaplanowano 44 godziny, tj. aż 40% ogółu godzin (w programie MON przewidziano tylko 14 godzin, co stanowiło 8% zajęć);
- szkolenie bojowe, przy czym na zagadnienia związane z taktyką przeznaczono tylko 4 godziny (4%) podczas gdy w programie MON przewidziano 40 godzin (22%). W Programie wskazano, że zagadnienia związane ze szkoleniem ogniowym, saperskim i ochroną obiektów powinny być realizowane w Centrum lub na strzelnicy sportowej;
- szkolenie logistyczne, w ramach tego szkolenia nie uwzględniono tematyki przewidzianej w programie MON dotyczącej: (1) budowy i eksploatacji uzbrojenia i sprzętu wojskowego, (2) zabezpieczenia logistycznego i (3) zagadnień związanych z ochroną środowiska. W Programie *innowacji* nie przewidziano także realizacji zagadnień związanych ze szkoleniem medycznym.

(akta kontroli str. 55-74)

Nauczyciel realizujący *innowację* wyjaśnił: *program nauczania Innowacji wojskowej z 2019 r. zawiera zwiększoną procentowo ilość godzin z musztry ze względu na potrzebę realizacji tej tematyki w rozszerzonym zakresie. Musztra wymaga stałego treningu, tym bardziej wśród młodzieży, która spotyka się z tym zagadnieniem po raz pierwszy. Na zagadnienia związane z taktyką przeznaczono mniejszą ilość godzin ze względu na ograniczone możliwości realizacji ww. tematyki w warunkach szkolnych. Przy konstruowaniu programu nauczania zwracałem uwagę na tematykę zajęć możliwą do realizacji w warunkach szkolnych. Elementy szkolenia medycznego – pierwsza pomoc przedmedyczna realizowane są w ramach edb [tj. przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa – dopisek NIK] w kl.1. Pomimo iż te zagadnienia nie były planowane w programie nauczania pojawiła się potrzeba ich realizacji. Stąd też ująłem je w rozkładach materiału w klasach 1 i klasach 2.*

(akta kontroli str.408)

2. Zgodnie z art. 157 ust. 1 Prawa oświatowego Dyrektor powołała szkolną komisję rekrutacyjno-kwalifikacyjną, wyznaczyła jej przewodniczącego¹⁴ oraz zatwierdziła *Regulamin Rekrutacji* do Szkoły na rok szkolny 2023/2024 (dalej: regulamin). W regulaminie, realizując obowiązek wynikający z art. 134 ust. 2 pkt 2 Prawa oświatowego, wskazano ustalone przez Dyrektora dwa przedmioty brane pod uwagę w postępowaniu rekrutacyjnym do Szkoły (informatyka i język obcy nowożytny, przy czym uwzględniana była ocena z języka obcego wyżej ocenionego), określono

¹³ Stanowiącym załącznik do rozkazu nr 621/ZPUSZIS-P3/P7 Szefa Sztabu Generalnego WP z 15 października 2019 r.

¹⁴ Zarządzenie 15/2022/2023 z 28 kwietnia 2023 r.

wymagane dokumenty oraz szczegółowo opisano procedurę elektronicznego systemu naboru do Szkoły. Przedstawiony w regulaminie sposób przeliczania wyników egzaminu ósmoklasisty oraz ocen ze świadectwa ukończenia szkoły podstawowej, nie był zgodny z § 3-5 i § 7 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 18 listopada 2022 r. w sprawie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego do publicznych przedszkoli, szkół, placówek i centrów¹⁵. Sposoby przeliczania wyników egzaminu ósmoklasisty oraz ocen ze świadectwa ukończenia szkoły podstawowej przedstawione w regulaminach rekrutacji do Szkoły na lata szkolne 2021/2022 i 2022/2023 także nie były zgodne z § 4-6 oraz § 12 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 sierpnia 2019 r. w sprawie przeprowadzania postępowania rekrutacyjnego oraz postępowania uzupełniającego do publicznych przedszkoli, szkół, placówek i centrów¹⁶ i § 11bab ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19¹⁷ (dotyczy naboru na rok szkolny 2022/2023), co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 81-101)

Zgodnie z art. 143 ust. 1 pkt 4 Prawa oświatowego, Rada Pedagogiczna Szkoły określiła na rok szkolny 2023/2024 warunki przeprowadzenia próby sprawnościowej obowiązującej kandydatów do OPW (tj. Rada zaakceptowała projekt opracowany przez nauczycieli wychowania fizycznego)¹⁸. Regulamin ww. próby oraz wzory wymaganych dokumentów udostępniono na stronie internetowej Szkoły¹⁹. Kandydaci wykonywali następujące ćwiczenia: bieg wahadłowy, skłony w przód, rzut piłką lekarską zza głowy w przód, bieg wytrzymałościowy (na 600 m lub 1000 m), za które mogli otrzymać maksymalnie 24 pkt, przy czym uzyskanie 10 pkt gwarantowało zaliczenie próby sprawnościowej. Próbę sprawnościową przeprowadzono 5 lipca 2023 r. oraz w terminie dodatkowym wyznaczonym dla uczniów, którzy z uzasadnionych powodów nie mogli w niej uczestniczyć (np. przyczyny zdrowotne) – 8 sierpnia 2023 r.

Nie określono wymagań dotyczących sprawności fizycznej uczniów, którzy w trakcie naboru zgłaszali chęć udziału w zajęciach *innowacji wojskowej*, w tym nie prowadzono w Szkole sprawdzianu uzdolnień kierunkowych, o którym mowa w art. 134 ust. 2 pkt 5 Prawa oświatowego.

(akta kontroli str.93-101)

Do OPW przyjęto kandydatów, spełniających warunki, o których mowa w art. 134 ust. 1, ww. ustawy, tj. posiadali bardzo dobry stan zdrowia, potwierdzony zaświadczeniem wydanym przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, przedstawili pisemną zgodę rodziców na uczęszczanie kandydata do OPW oraz uzyskali pozytywne wyniki próby sprawności fizycznej. Decyzją komisji rekrutacyjno-kwalifikacyjnej z 8 sierpnia 2023 r. przyjęto do klasy 30 uczniów z najwyższą liczbą punktów (spośród 37 kandydatów, którzy zdali egzamin sprawnościowy)²⁰. Ww. punktacja była wyliczana w systemie elektronicznym naboru, w którym administrator wprowadził zasady zgodne z przepisami oświatowymi. Po rozpoczęciu roku szkolnego czterech uczniów

¹⁵ Dz. U. poz. 2431, ze zm.; dalej: rozporządzenie z 2022 r. w sprawie naboru.

¹⁶ Dz. U. poz. 1737, uchylone z dniem 10 grudnia 2022 r.; dalej rozporządzenie z 2019 r. w sprawie naboru.

¹⁷ Dz. U. poz. 493, ze zm.

¹⁸ Na posiedzeniu Rady w dniu 22 czerwca 2023 r.

¹⁹ Zgoda rodziców kandydatów na uczestniczenie w próbie wraz z oświadczeniem o tym, że kandydaci posiadali aktualne ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW).

²⁰ Uwzględniono oceny uzyskane przez uczniów na zakończenie szkoły podstawowej z j. polskiego, matematyki oraz dwóch przedmiotów dodatkowych (informatyka i język obcy), przeliczenie wyników egzaminu ósmoklasisty oraz punkty za uzyskanie świadectwa z wyróżnieniem, uzyskanie wysokiego miejsca w zawodach sportowych, tytułu finalisty lub laureata konkursu przedmiotowego oraz aktywność społeczną. W rekrutacji uwzględniono także wyniki egzaminu sprawnościowego, gdyż liczba kandydatów była większa niż liczba miejsc.

zrezygnowało z nauki w OPW, na ich miejsce przyjęto trzech uczniów z listy rezerwowej oraz jedną uczennicę, która zgłosiła chęć nauki w tej klasie i zdała egzamin sprawnościowy. Liczebność OPW (według stanu na 30 września 2023 r.) była zgodna z § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szkolenia.

(akta kontroli str.102-106)

Rekrutacja uczniów do udziału w zajęciach organizowanych w ramach *Innowacji wojskowej* prowadzona była w Szkole już po rozpoczęciu roku szkolnego. Zgłoszenie do udziału w zajęciach miało formę pisemnej deklaracji podpisanej przez rodziców zainteresowanych uczniów zawierających zgodę na udział uczniów w wyjazdach szkoleniowych. Większość rodziców złożyła ww. deklaracje na pierwszym spotkaniu z wychowawcą (15 września 2021 r., 15 września 2022 r. i 14 września 2023 r.).

(akta kontroli str.122-126, 415)

W Szkole opracowano i udostępniono na stronie internetowej oraz w formie ulotek pełne informacje dotyczące rekrutacji kandydatów do OPW oraz udziału uczniów Szkoły w zajęciach z *Innowacji wojskowej*²¹.

(akta kontroli str. 270-276)

Na podstawie analizy ocen na świadectwie ukończenia szkoły podstawowej ustalono, że uczniowie przyjęci do OPW cechowali się wysokim poziomem sprawności fizycznej (średnia ocen z wychowania fizycznego wyniosła 5,4; większość kandydatów, tj. 70% uzyskała powyżej 15 punktów z próby sprawnościowej) oraz wysokimi ocenami zachowania (70% uzyskało ocenę bardzo dobrą lub wzorową i tylko jeden uczeń miał ocenę poprawną). Uczniowie przyjęci do OPW najslabiej na egzaminie ósmoklasisty poradzili sobie z egzaminem z matematyki (średni wynik z tego przedmiotu wyniósł 38%).

Znacząca większość uczniów, którzy zgłosili chęć udziału w *Innowacji wojskowej* w latach szkolnych 2020/2021-2023/2024 uzyskała w szkole podstawowej bardzo dobre lub celujące oceny z wychowania fizycznego (68%) i wzorowe lub bardzo dobre oceny zachowania (94%). Uczniowie najlepiej poradzili sobie na egzaminie ósmoklasisty z językiem polskim zdobywając średnio 54% możliwych do uzyskania punktów. Natomiast średni wynik z egzaminu z matematyki i języka angielskiego wyniósł odpowiednio 34% i 38%.

(akta kontroli str.106, 127-130)

3. W ramowym planie nauczania dla OPW na lata szkolne 2023/2024-2027/2028 uwzględniono prawidłową liczbę i podział godzin przeznaczonych na przedmioty ogólnokształcące realizowane w zakresie podstawowym (103 godziny), kształcenie zawodowe (56 godzin), tj. zgodne z załącznikiem nr 5 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół²². Na przedmioty ogólnokształcące realizowane na poziomie rozszerzonym przeznaczono 12 godzin, gdyż na zajęcia te przeznaczono godziny z puli godzin do dyspozycji dyrektora, zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 4 lit. c rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania.

(akta kontroli str. 35)

Dyrektor wyjaśniła: *wprowadzone przedmioty w zakresie rozszerzonym (język angielski, matematyka) są adekwatne do potrzeb uczniów technikum. Młodzież w zawodzie technik logistyk, zawodowo będzie musiała posługiwać się językiem obcym, w tym językiem zawodowym. Mając na uwadze podjęcie przez absolwentów przyszłej pracy zawodowej w różnych firmach, w tym również w firmach posługujących się na co dzień językiem obcym, jest to w opinii szkoły zasadne. Również poszerzenie materiału z matematyki wydaje się zasadne, biorąc pod uwagę*

²¹ <http://zstm.pl/dla-kandydata/nasza-oferta/innowacje-pedagogiczne/>; <http://zstm.pl/dla-rodzica/oddzial-przygotowania-wojskowego-dokumenty-do-pobrania/>, <https://nabor.pcss.pl/powiatkarzyski/szkola-ponadpodstawowa/info/104146> [dostęp 18 stycznia 2024 r.].

²² Dz. U. z 2024 r. poz. 80., dalej: rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania.

przyszłe studia techniczne, które młodzież wybiera, jak również obowiązkowy wybór matematyki w zakresie podstawowym na egzaminie maturalnym.

(akta kontroli str. 394)

NIK zauważa, że w efekcie przeznaczenia ww. godzin do dyspozycji dyrektora na realizację przedmiotu obowiązkowego na poziomie rozszerzonym w klasie pierwszej i drugiej, liczba godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych i zajęć z wychowawcą wyniosła po 37 godzin, nie został więc dotrzymany warunek wskazany w przypisie nr 9 pkt 3 załącznika nr 5 do rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania, wymagający, by w klasie pierwszej i drugiej na zajęcia te przeznaczyć po 36 godzin²³.

Zajęcia z opw (teoretyczne i praktyczne) uwzględniono w planie nauczania klasy w wymiarze zgodnym ze wskazanym w § 2 ust. 6 rozporządzenia w sprawie szkolenia. Zajęcia te zostały jednak zamieszczone w grupie przedmiotów ogólnokształcących realizowanych w zakresie podstawowym, mimo że zgodnie z art. 109 ust. 1 pkt 2 Prawa oświatowego, powinny być wydzielone jako przedmiot dodatkowy.

(akta kontroli str. 35)

Dyrektor wyjaśniła: *zajęcia teoretyczne oraz zajęcia praktyczne OPW nie są w szkole traktowane jak zajęcia ogólnokształcące, o czym świadczy przypisanie tych zajęć w elektronicznym arkuszu organizacji szkoły Vulcan, który obowiązuje w szkole, jak również w elektronicznym dzienniku Vulcan, gdzie traktowane są jako przedmiot dodatkowy. Tym samym zarówno w arkuszu ucznia jak i na świadectwie promocyjnym i kończącym, przedmiot przez system zostanie wygenerowany w grupie przedmiotów dodatkowych. (...) W celu wyróżnienia powyższych przedmiotów, jako przedmioty dodatkowe, szkolny plan nauczania dla klasy 1La zostanie zmodyfikowany z dopiskiem w rubryce: przedmioty dodatkowe.*

(akta kontroli str. 394-395)

W większości planów nauczania klas pierwszych i drugich Technikum, z których uczniowie uczestniczyli w zajęciach z *Innowacji wojskowej* (obowiązujących odpowiednio w roku szkolnym 2023/2024 i w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024) zaplanowano po jednej godzinie w każdym roku zajęć z *innowacji*. Przedmiot ten został wskazany jako dodatkowy (nieobowiązkowy). W planie nauczania klas 2Lb i 2Ta (w sumie 28 uczniów z tych klas uczestniczyło w *innowacji*) nie zostały uwzględnione ww. zajęcia.

(akta kontroli str. 131-132)

Dyrektor wyjaśniła: *w ramowych planach nauczania dla klas 2Lb i 2Ta nie uwzględnione zostały zajęcia z innowacji, jednak uczniowie mieli możliwość uczestniczenia w tych zajęciach. Wynika to z faktu niewłaściwego skonstruowania klasowego planu nauczania z pominięciem dodatkowych zajęć z innowacji. Powyższy błąd zostanie niezwłocznie uzupełniony.*

(akta kontroli str. 395)

Zajęcia *Innowacji wojskowej* uwzględniono w tygodniowym planie zajęć klas pierwszych i drugich. W roku szkolnym 2023/2024 zajęcia te zostały zaplanowane w czwartek na pierwszych godzinach lekcyjnych (od 7:10 do 9:35)²⁴.

(akta kontroli str. 395, 438-443)

Dyrektor wyjaśniła: *zajęcia z Innowacji wojskowej w klasach 1 i 2 są zaplanowane naprzemiennie tygodniami. Przy tak ułożonym planie lekcji uczniom nie tworzą się tzw. okienka międzylekcyjne. Natomiast w okresie od IX do XI roku szkol. 2023/2024*

²³ Pod warunkiem (spełnionym w Szkole) realizacji przedmiotu *biznes i zarządzanie* zarówno w klasie pierwszej jak i drugiej.

²⁴ W roku szkolnym 2023/2024 uczniowie klas drugich zostali podzieleni na dwie grupy (31 i 35 osobową), a uczniowie klas pierwszych realizowali zajęcia w jednej grupie (32 osobowej), w roku szkolnym 2022/2023 uczniowie klas drugich realizujący *Innowację* stanowili jedną grupę, na dwie grupy podzielono uczniów klas pierwszych, w roku szkolnym 2020/2021 i 2021/2022 zajęcia realizowano w dwóch grupach.

zajęcia Innowacji wojskowej były ujęte w planie lekcji w każdy czwartek zarówno dla klas 1 jak i 2, uczniowie mogli uczestniczyć na całości zajęć bez tworzenia „okienek”, gdyż rodzaj zajęć (przygotowanie do ślubowania innowacji, dzień Patrona szkoły, powiatowe uroczystości związane ze Świętem Odzyskania Niepodległości), tego wymagał.

(akta kontroli str. 395)

4. Zgodnie z art. 98 ust. 1 pkt 6 Prawa oświatowego, w statucie Szkoły (w brzmieniu obowiązującym od roku szkolnego 2023/2024) uwzględniono możliwość organizowania oddziałów przygotowania wojskowego i określono ogólne zasady ich funkcjonowania (§ 2 pkt 5-7 statutu). Uwzględniono także możliwość prowadzenia w Szkole dodatkowych zajęć w ramach innowacji pedagogicznych (w tym w ramach zajęć międzyklasowych) zaznaczając, że udział w nich jest dobrowolny, a uzyskiwane przez uczniów oceny nie mają wpływu na promocję do klasy programowo wyższej (§ 3 pkt 5a i § 12 ust. 4 statutu).

W statucie Szkoły określono prawa i obowiązki uczniów oraz system kar i nagród (§ 30-§ 32 statutu). Wskazano także kryteria i warunki oceniania zachowania (§ 32p). Zgodnie z § 32c pkt 3 statutu, ocenianie osiągnięć edukacyjnych uczniów polega na rozpoznaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę. Określenie takie nie uwzględniało oceniania uczniów z przedmiotów dodatkowych, dla których nie określono podstawy programowej, tj. nie realizowało art. 44b ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty²⁵.

(akta kontroli str. 199-258)

Dyrektor wyjaśniła: zapis w statucie ZSTM, zawężający proces oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów do wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i programów nauczania uwzględniających tę podstawę, a pomijający przedmioty dodatkowe, gdzie proces oceniania oparty jest o wymagania edukacyjne określone w programach nauczania tych przedmiotów, jest niedopatrzaniem wymagającym zmiany w treści Statutu ZSTM i statutów poszczególnych szkół zespołu. Uchybienie to powstało najprawdopodobniej wskutek wadliwej wykładni (językowej) przepisów ustawowych regulujących powyższą kwestię.

(akta kontroli str. 395)

Ocenianie osiągnięć edukacyjnych uczniów realizowane było w Szkole z wykorzystaniem średniej ważonej, przy uwzględnieniu różnej wagi ocen poszczególnych aktywności ucznia (od 1 do 4) przy czym najniższą wagę (jeden) powinny mieć oceny z prac domowych, pracy na lekcji, prezentacji, referatów; wyższą wagę (dwa i trzy) przypisano ocenom z: odpowiedzi ustnych, kartkówek; prac klasowych, testów; najwyższą wagę (cztery) przyjęto dla przekrojowych sprawdzianów oraz ocen odzwierciedlających udział uczniów w olimpiadach przedmiotowych i konkursach. Zastosowanie oceny ważonej wynikało z przyjętego w Szkole *Regulaminu dziennika elektronicznego* (część zawierająca ww. ustalenia opatrzone informacją: *wprowadzenie do Statutu do wewnątrzszkolnego oceniania uczniów*²⁶), mimo że zgodnie z art. 44b ust. 10 ustawy o systemie oświaty, szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego powinny zostać określone w statucie Szkoły, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 199-258)

Nauczyciele poszczególnych przedmiotów zostali zobowiązani do opracowania zasad przedmiotowego oceniania uczniów (POU), tj. dokumentów zawierających

²⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 2230, ze zm.

²⁶ Przedstawionego przez Dyrektora na posiedzeniu Rady Pedagogicznej Szkoły 27 sierpnia 2020 r. jako obowiązującego od roku szkolnego 2020/2021.

wymagania edukacyjne z przedmiotu, sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz szczegółowe kryteria oceniania. POU podległy zatwierdzeniu przez Dyrektora po uzyskaniu pozytywnej opinii zespołu przedmiotowego (§ 32d pkt 10-12 statutu). Nauczyciel prowadzący zajęcia opw oraz realizujący *Innowację wojskową* opracował POU, w których wskazano sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów (odpowiedzi ustne, kartkówki, sprawdziany teoretyczne i praktyczne, oceniano także zeszyty i aktywność uczniów), tryb ustalania i poprawiania ocen oraz informowania uczniów i ich rodziców o proponowanych ocenach śródrocznych i rocznych oraz postępach edukacyjnych uczniów. Niektóre zapisy ww. POU nie były spójne ze statutem Szkoły, co szerzej opisano w obszarze drugim *Wystąpienia pokontrolnego*.

(akta kontroli str. 259-260)

5. W Systemie Informacji Oświatowej wykazano rzetelne dane dotyczące liczebności OPW (tj. w klasie 1La liczącej 30 uczniów zaznaczono *specyfikę dodatkową* pn. przygotowanie wojskowe), wymagane art. 42 pkt 3 i art. 49 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej²⁷.

Uczniowie OPW (dotyczy roku szkolnego 2023/2024), tj. 16 uczniów z grupy 30 oraz uczniowie realizujący *innowację wojskową* byli ubezpieczeni od następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW) w ramach ubezpieczenia grupowego wykupionego ze składek rodziców (w towarzystwie ubezpieczeniowym wybranym przez przedstawicieli Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego). Jak wynika z deklaracji rodziców, złożonych wychowawcom klas, pozostali uczniowie zostali także przez nich ubezpieczeni.

Dyrektor nie zapewniła uczniom OPW ubezpieczenia NNW podczas zajęć praktycznych oraz dojazdu i powrotu z tych zajęć, mimo że było to wymagane § 8 ust. 4 rozporządzenia w sprawie szkolenia, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 183, 357)

Starosta Skarżyski, reprezentujący organ prowadzący Szkołę podpisał 15 listopada 2023 r. umowę dotyczącą wykorzystania dotacji na zakup ubioru mundurowego dla uczniów OPW oraz wyposażenia specjalistycznego do prowadzenia szkolenia w tej klasie, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia Ministra Obrony Narodowej z dnia 7 sierpnia 2020 r. w sprawie wsparcia dla organu prowadzącego oddział przygotowania wojskowego²⁸. Zadanie to zostało zrealizowane w grudniu 2023 r. Zakupiono jednolity pakiet mundurowy dla 30 uczniów OPW (zgodny z opisanym w § 4 rozporządzenia w sprawie wsparcia) oraz pełne specjalistyczne wyposażenie do prowadzenia zajęć według specyfikacji określonej w § 3 ww. rozporządzenia. Szkoła dysponowała także wcześniej nabytymi pomocami dydaktycznymi wykorzystywanymi w kształceniu obronnym, w tym: fantomami do nauki reanimacji/resuscytacji (cztery fantomy osoby dorosłej i jeden dziecka), trenażerem AED (defibrylator); apteczkami ze środkami opatrunkowymi i zestawem do udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, noszami, replikami granatów, przyrządami do badania skażeń, busolami, bogatym zestawem plansz i tablic. Zgromadzono także dodatkowe umundurowanie polowe, tj. ok 40 kompletów bluz i spodni wojskowych (wzór 2010 i 93).

Zajęcia opw oraz *innowacji wojskowej* były realizowane w dużej sali pełniącej funkcję auli, której wyposażenie pozwalało na prowadzenie zajęć z pierwszej pomocy i musztry, w tym z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych. W marcu 2022 r. w Szkole zainstalowano (w przygotowanych wcześniej pomieszczeniach) system szkolno-treningowy *Pojedynek* tj. multimedialny, przenośny system strzelecki

²⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 152.

²⁸ Dz. U. poz. 1390, ze zm., dalej rozporządzenie w sprawie wsparcia.

opracowany na potrzeby rynku cywilnego tzw. *wirtualną strzelnicę*. Finansowanie zakupu zrealizowano w ramach programu wspierania przez Ministerstwo Obrony Narodowej jednostek samorządu terytorialnego w zakresie budowy i rozwoju infrastruktury strzeleckiej *Strzelnica w powiecie 2023*²⁹. *Wirtualna strzelnica* pozwala na naukę i doskonalenie umiejętności w zakresie: (1) bezpiecznego posługiwania się bronią, w tym jej obsługi manualnej; (2) celowania z wykorzystaniem różnych rodzajów celowników; (3) ćwiczeń w obserwacji – wykrywania, rozpoznania i identyfikacji celów; (4) prowadzenia celnego ognia z różnych postaw, na różnych odległościach, w tym do celów ruchomych, ukazujących się, przy zmiennych warunkach oświetleniowych i ograniczonej widoczności; (5) wspólnego wykonywania zadań strzeleckich o różnym stopniu skomplikowania. W Szkole przygotowano pomieszczenie, w którym zainstalowano *wirtualną strzelnicę* (tj. odpowiednie oprogramowanie oraz cztery stanowiska strzelnicze pozwalające na wykorzystanie repliki karabinka szturmowego HK416 i pistoletu Glock 19) oraz znajdujące się obok pomieszczenie szkoleniowe.

(akta kontroli str. 32-34, 277-285)

6. W okresie objętym kontrolą na realizację kształcenia obronnego w OPW (I półrocze roku szkolnego 2023/2024) oraz dwuletni cykl zajęć w ramach *Innowacji wojskowej* (w latach szkolnych 2021/2022-2022/2023), poniesiono wydatki w wysokości 323,9 tys. zł, z tego 252,8 tys. zł pochodziło z dotacji celowych MON. Środki te przeznaczone na m.in. sfinansowanie następujących zakupów i działań:

- zakup pakietu mundurowego dla uczniów OPW – 43,5 tys. zł (w tym 8,7 tys. zł ze środków budżetowych Szkoły i 34,8 tys. zł z dotacji celowej MON);
- zakup wyposażenia specjalistycznego – 85 tys. zł (w tym 17 tys. zł ze środków budżetowych Szkoły i 68 tys. z dotacji celowej MON);
- dojazdy na zawody klas mundurowych – 0,1 tys. zł;
- zakup i zamontowanie *strzelnicy wirtualnej* – 187,5 tys. zł (w tym 37,5 tys. zł ze środków budżetowych i 150 tys. zł z dotacji MON w ramach projektu *Strzelnica w powiecie*).

(akta kontroli str.149-151)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przewodniczący komisji rekrutacyjnej nierzetelnie opracował regulaminy rekrutacji do Szkoły na lata szkolne 2021/2022, 2022/2023 i 2023/2024, gdyż:

- w regulaminie rekrutacji na lata szkolne 2021/2022 i 2022/2023 nieprawidłowo określono sposób przeliczania ocen ze świadectwa ukończenia szkoły podstawowej, wyników egzaminu ósmoklasisty oraz przyznawania punktów za szczególne osiągnięcia uczniów, tj. niezgodnie z § 4-6 i § 12 rozporządzenia z 2019 r. w sprawie naboru oraz § 11bab ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Ww. przepisy wymagały, by za ocenę celującą przyznać – 18 punktów; bardzo dobrą – 17 punktów; dobrą – 14 punktów; dostateczną – 8 punktów. W regulaminach rekrutacji do Szkoły zamieszczono inne przeliczniki, tj. odpowiednio 19, 15, 10 i 5 punktów. Zgodnie ze wskazanymi przepisami za świadectwo ukończenia szkoły podstawowej z wyróżnieniem powinno się przyznawać siedem punktów, w regulaminach zaś wskazano 10 punktów. Niewłaściwie także określono sposób przeliczania na punkty innych szczególnych osiągnięć uczniów, np. zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 1 lit a ww. rozporządzenia, za uzyskanie tytułu finalisty konkursu przedmiotowego – powinno się przyznać 10 punktów,

²⁹ <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/konkursu-ofert-strzelnica-w-powiecie-2023> [dostęp 20 lutego 2024 r.]

a w regulaminach rekrutacji wskazano inną punktację (siedem pkt). Niewłaściwie zostały także określone zasady przeliczania na punkty wyników egzaminu ósmoklasisty, gdyż w ww. regulaminach wskazano, że stosuje się przelicznik 0,33 punktu za każdy 1% wyniku z egzaminu podczas, gdy w rekrutacji na rok szkolny 2021/2022 wynik przedstawiony w procentach z języka polskiego i matematyki należało pomnożyć przez 0,3; wynik z języka obcego nowożytnego przez 0,2; zaś w rekrutacji na rok szkolny 2022/2023 wynik przedstawiony w procentach z języka polskiego i matematyki należało pomnożyć przez 0,35, a wynik z języka obcego nowożytnego przez 0,3;

- w regulaminie rekrutacji na rok szkolny 2023/2024 sposób przeliczania ocen ze świadectwa ukończenia szkoły podstawowej, określono niezgodnie z § 3- 5 i § 7 rozporządzenia z 2022 r. w sprawie naboru. W ww. rozporządzeniu wskazano, że za oceny od celującej do dopuszczającej należy przyznać odpowiednio 18, 17, 14, 8 i 2 punkty. Jednak w regulaminie rekrutacji przyjęto inne przeliczniki, tj. odpowiednio 20, 18, 15, 10 i 5 punktów. Niewłaściwie także określono sposób premiowania uzyskania przez ucznia świadectwa ukończenia szkoły podstawowej z wyróżnieniem oraz kryterium za osiągnięcia w zakresie aktywności społecznej, w tym na rzecz środowiska szkolnego, w szczególności w formie wolontariatu. Nie były zgodne z przepisami także niektóre zasady przeliczania sukcesów uczniów w konkursach przedmiotowych. Dodatkowo w regulaminie tym nieprawidłowo wskazano, że uwzględniany będzie wynik egzaminu ósmoklasisty z informatyki, mimo że egzamin z tego przedmiotu nie był przeprowadzany.

(akta kontroli str. 81-92)

Z wyjaśnień przewodniczącego komisji rekrutacyjnej wynikało, regulaminy rekrutacji na lata szkolne 2021/2022 - 2023/2024 były tworzone w oparciu o regulacje zawarte w Prawie oświatowym. Przewodniczący wyjaśnił także (...) *We wskazanej ustawie nie ma zawartego sposobu przeliczania na punkty poszczególnych kryteriów, które należy uwzględnić przy postępowaniu rekrutacyjnym. Przeliczanie na punkty zostało ustalone przez szkolną komisję rekrutacyjną, niestety z niewielkimi odchyleniami od obowiązującego rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki. (...) Jednocześnie pragnę zauważyć, że we wskazanym okresie, tj. w latach 2021/2022 – 2023/2024 nie doszło do sytuacji odmowy przyjęcia kandydata do szkoły, zarówno w rekrutacji podstawowej, jak i uzupełniającej. Nie wpłynęły również odwołania od rodziców w związku z procesem rekrutacji. Tym niemniej dostrzegam braki wynikające z niezastosowania w szkolnym regulaminie rekrutacji niektórych wytycznych zawartych w rozporządzeniach Ministra Edukacji Narodowej i Ministra Edukacji i Nauki. Braki będą usunięte przy aktualizacji regulaminu rekrutacji na kolejny rok szkolny.*

(akta kontroli str. 402-403)

Dyrektor Szkoły odpowiedzialna z tytułu nadzoru za ww. nieprawidłowość przedstawiła analogiczne wyjaśnienia.

(akta kontroli str. 393)

2. Dyrektor wprowadziła niektóre warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego obowiązujące w Szkole poprzez zamieszczenie ich w *Regulaminie dziennika elektronicznego*, mimo że zgodne z art. 44b ust. 10 ustawy o systemie oświaty i art. 98 ust. 1 pkt 8 Prawa oświatowego, powinny być one określone w statucie Szkoły.

W ww. *Regulaminie*, przedstawionym na posiedzeniu Rady Pedagogicznej Szkoły 27 sierpnia 2020 r. ustalono sposoby oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów, tj. zastosowanie oceny ważonej w ocenianiu bieżącym, przypisanie wag poszczególnym obszarom wiedzy i umiejętności, sposób uwzględniania średniej

ważonej w ustalaniu oceny klasyfikacyjnej śródrocznej i rocznej oraz warunki poprawiania ocen.

(akta kontroli str. 243-257)

Dyrektor wyjaśniła: *należy zgodzić się ze stwierdzeniem, że wybrane zapisy Regulaminu dziennika elektronicznego wkraczając w sferę zasad oceniania, powinny zostać wprowadzone uchwałą rady pedagogicznej do Statutu ZSTM. Obecne rozwiązanie (wprowadzone w związku i w okresie pandemii covid -19), czyli rozproszenie przepisów regulujących zasady oceniania w dwóch aktach (Statut i Regulamin...), powstało wprawdzie z akceptacją rady pedagogicznej, niemniej należy uznać je za wadliwe pod względem prawnym. W związku z tym na zbliżającym się posiedzeniu rady pedagogicznej punkt ten zostanie wprowadzony na obrady.*

(akta kontroli str. 395-396)

3. Dyrektor nie zapewniła uczniom OPW ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków podczas zajęć praktycznych oraz dojazdu na zajęcia i powrotu z zajęć, co było niezgodne z § 8 ust. 4 rozporządzenia w sprawie szkolenia.

(akta kontroli str. 357)

Dyrektor wyjaśniła: *w szkole zapewnione jest ubezpieczenie grupowe uczniów od następstw nieszczęśliwych wypadków na okres: od 1.X.2023 do 30.IX.2024r. Ubezpieczeniem tym są objęci również uczniowie klasy 1 z oddziałem przygotowania wojskowego: (...). Z informacji uzyskanych od rodziców uczniów w czasie spotkania we wrześniu 2023r. wynikało, że są również tacy rodzice, którzy mają życzenie indywidualnie ubezpieczać swoje dzieci. Taka informacja została przekazana również na spotkaniu z wychowawcami poszczególnych klas. W związku z przedłużającą się decyzją Jednostki Patronackiej ws. wyjazdów uczniów na zajęcia i podaniem konkretnych terminów oraz już istniejącym ubezpieczeniem ww. uczniów, nie dokonałam dodatkowego ubezpieczenia młodzieży. Po rozmowie w organie prowadzącym szkołę w dniu 02.02.2024r. (po spotkaniu dyrektorów szkół, dla których Powiat Skarżyski jest organem prowadzącym), uzyskałam informację, by utworzyć nową pozycję wydatku – sfinansowanie wydatków uczniów OPW, w ramach istniejącego paragrafu, na który będą przesunięte środki w ramach budżetu szkoły.*

(akta kontroli str. 396)

OCENA CZĄSTKOWA

W Szkole podjęto prawidłowe działania w celu utworzenia OPW od roku szkolnego 2023/2024 oraz opracowania i wdrożenia programu innowacji pedagogicznej pn. *Innowacja wojskowa*. Warunki i sposoby oceniania wewnątrzszkolnego zamieszczone w statucie Szkoły oraz w *Regulaminie dziennika elektronicznego*, wspierały jakość kształcenia obronnego, przy czym zgodnie z przepisami oświatowymi, ocenianie wewnątrzszkolne powinno być określone w statucie. Szkoła dysponowała odpowiednimi warunkami lokalowymi i wyposażeniem pozwalającym na realizację *innowacji i kształcenia w OPW*. Nierzetelnie przygotowano regulaminy rekrutacji do Szkoły obowiązujące w latach szkolnych 2021/2022-2023/2024. Dyrektor nie zadbała o zapewnienie niektórych warunków formalnych kształcenia w OPW, gdyż program nauczania zajęć *opw* został włączony do szkolnego zestawu programów dopiero w II półroczu roku szkolnego 2023/2024 (w trakcie kontroli NIK), a ubezpieczenie NNW uczniów sfinansowali rodzice, mimo że zgodnie z przepisami spoczywało to na Dyrektorze.

OBSZAR

2. Realizacja i skuteczność kształcenia obronnego

Opis stanu faktycznego

1. Szczegółowej analizie poddano dokumentację uczniów, którzy realizowali: (1) *zajęcia opw* w roku szkolnym 2023/2024; (2) *innowację wojskową* w latach 2021/2022 i 2022/2023 (I grupa) lub w latach 2022/2023-2023/2024 - I półrocze (II grupa).

W Szkole dokumentowano ocenianie osiągnięć edukacyjnych i zachowania uczniów z wykorzystaniem dziennika elektronicznego³⁰. W okresie objętym kontrolą zamieszczano w dzienniku tematy przeprowadzonych zajęć edukacyjnych w ramach *innowacji wojskowej* oraz *zajęć opw*, frekwencję uczniów na tych zajęciach (w tym liczbę godzin usprawiedliwionych i nieusprawiedliwionych), oceny bieżące oraz śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne z tych zajęć.

W latach szkolnych 2021/2020-2023/2024 na pierwszych lekcjach zapoznawano uczniów realizujących *innowację wojskową* i *zajęcia opw* z zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi w szkole, w jednostce wojskowej i na strzelnicy sportowej (lekcja organizacyjna)³¹.

(akta kontroli str.184-187, 334)

Na podstawie analizy dokumentacji *zajęć opw* realizowanych w roku szkolnym 2023/2024 w klasie pierwszej, stwierdzono, że ocena śródroczna została ustalona na podstawie siedmiu lub ośmiu ocen bieżących dotyczących:

- sprawdzianów praktycznych przeprowadzonych na *wirtualnej strzelnicy*, z których ustalono trzy oceny (z wagą jeden);
- kartkówek/odpowiedzi ustnych i ćwiczeń praktycznych (trzy oceny z wagą jeden);
- aktywności uczniów, w tym jednej oceny (z wagą dwa), którą otrzymało 19 uczniów (63% klasy) w związku z udziałem w uroczystościach z okazji Narodowego Święta Niepodległości.

W POU z *zajęć opw* nie wskazano możliwości stosowania różnych wag w ocenianiu aktywności uczniów.

(akta kontroli str. 297)

Nauczyciel wyjaśnił: *wagę (2) zastosowałem w klasie 1La OPW dla 19 uczniów biorących udział w obchodach Narodowego Święta Niepodległości w związku z faktem, iż ta grupa przygotowała się do uczestnictwa w części artystycznej – patriotyczne śpiewanie. Podniesienie wagi (2) wynikało z chęci szczególnego docenienia wkładu pracy wniesionego przez uczniów.*

(akta kontroli str. 409)

Wszystkim uczniom ustalono oceny śródroczne, w przypadku większości (67%) wynikały one ze średniej ważonej ocen i przyjętych w Szkole zasad jej przeliczania. Części uczniów (siedmiu), ustalono ocenę wyższą o jeden stopień, a trzem niższą. Przy ustalaniu tych ocen zastosowano ustalenia określone w pkt 7 i 8 *Regulaminu dziennika elektronicznego*, zgodnie z którym: *w uzasadnionych przypadkach nauczyciel może podwyższyć o jeden stopień śródroczną i roczną ocenę klasyfikacyjną w stosunku do średniej, jaka wynika ze średniej ważonej. Śródroczna i roczna ocena może zostać obniżona o jeden stopień w stosunku do średniej (...) w przypadku braku ocen z zapowiedzianych form sprawdzenia wiedzy lub umiejętności.*

Na *zajęciach opw* frekwencja większości uczniów (25, tj. 83%) w I półroczu 2023/2024 była wyższa niż 80%. Jeden uczeń uczestniczył tylko w 40% zajęć.

(akta kontroli str. 324)

Uczniom z trzech klas pierwszych, którzy rozpoczęli zajęcia z *innowacji wojskowej* w roku szkolnym 2021/2022 (I grupa licząca 33 uczniów³²) ustalono oceny śródroczne, a 31 uczniom³³ oceny roczne na podstawie od pięciu do ośmiu ocen bieżących z następujących form oceniania:

³⁰ Zgodnie z § 21 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 50).

³¹ Np. w dniach 2 września 2021 r., 8 września 2022 r. i 7 września 2023 r.

³² W I półroczu roku szkolnego 2021/2022 zajęcia rozpoczęło 32 uczniów, w II półroczu do udziału w zajęciach zgłosiła się dodatkowo jedna uczennica.

³³ Jedna uczennica zrezygnowała z udziału w innowacji, jeden uczeń opuścił szkołę.

- sprawdzianów praktycznych przeprowadzonych na strzelnicy sportowej (uczniowie uzyskali średnio po dwie oceny w I półroczu i cztery w II półroczu);
  - realizacji zajęć praktycznych w Centrum (jedna ocena w I półroczu i dwie oceny w II półroczu). W kategorii tej uczniowie otrzymywali tylko oceny bardzo dobre lub niedostateczne. Oceny niedostateczne wystawiono uczniom, którzy byli nieobecni na tych zajęciach (w sumie oceny takie wystawiono 15 uczniom, tj. 48% grupy), mimo że zgodnie z § 32d pkt 4 statutu Szkoły nauczyciel nie powinien wystawiać ocen niedostatecznych uczniom za nieobecności, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
  - kartkówki lub odpowiedzi ustnych z zakresu wiedzy teoretycznej;
  - aktywności, w tym jedna ocena w I półroczu (celująca) dotyczyła udziału 19 uczniów w uroczystościach związanych z Narodowym Świętem Niepodległości.
- Wszystkim ocenom przypisano najniższą wagę (jeden).

(akta kontroli str. 308-310)

Nauczyciel wyjaśnił: *W POU nie są ujęte wagi ocen za poszczególne rodzaje aktywności. Wynika to z faktu, iż ze względu na specyfikę przedmiotu przyjąłem jednolitą wagę (1) dla wszystkich ocen. Przez niedopatrzenie zapis taki nie został zamieszczony w POU, niemniej jednak uczniowie byli zapoznawani z tym faktem każdorazowo na początku roku szkolnego.*

(akta kontroli str. 408-409)

Oceny śródroczne i roczne najczęściej wynikały ze średniej ocen. W przypadku pięciu uczniów ocena roczna była podwyższona o jeden stopień w stosunku do ww. średniej (uczniom ustalono oceny celujące na koniec roku).

W jednym przypadku uczniowi ustalono ocenę śródroczną dobry z plusem, mimo że oceny śródroczne powinny być ustalane, zgodnie z §32e ust. 1 statutu Szkoły, tylko w pełnych stopniach szkolnych.

Nauczyciel wyjaśnił: *w ocenie przewidywanej i śródrocznej ucznia (...) widnieje ocena dobry +. Wystawienie oceny wynikało z błędu nauczyciela (omyłki pisarskiej).*

(akta kontroli str. 411)

Pierwszy rok *Innowacji wojskowej* ukończyło z wynikiem pozytywnym 31 uczniów (100%). Średnia ocen w I półroczu wynosiła 4,41, zaś na koniec roku – 4,1.

W klasie drugiej w roku szkolnym 2022/2023 realizację *innowacji* podjęło 29 uczniów. Trzech uczniów zrezygnowało z zajęć po zakończeniu pierwszej klasy.

Dodatkowo umożliwiono udział w tych zajęciach uczennicy, która nie ukończyła pierwszego roku *innowacji* (zrezygnowała z zajęć w II półroczu roku szkolnego 2021/2022), co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Oceny śródroczne i roczne ustalono uczniom na podstawie od sześciu do ośmiu ocen bieżących wystawionych w I i II półroczu dotyczących:

- sprawdzianów praktycznych zrealizowanych na strzelnicy sportowej i na strzelnicy szkolnej (pięć ocen w I półroczu, cztery oceny w II półroczu) oraz ćwiczeń praktycznych – jedna ocena w I półroczu;
- zajęć praktycznych w Centrum (dwie oceny w II półroczu), uczniowie nieobecni na zajęciach mieli wystawianą ocenę niedostateczną (dotyczyło to dziewięciu uczniów, tj. 31% grupy);
- aktywności, w tym jedna ocena w I półroczu (celująca) dotyczyła udziału uczniów (12 tj. 43% grupy), w uroczystościach związanych z Narodowym Świętem Niepodległości, cztery oceny w II półroczu dotyczyły udziału uczniów w różnych uroczystościach patriotycznych oraz asyście honorowej sztandaru Szkoły (22 uczniów, tj. 79% grupy uczestniczyło w co najmniej dwóch takich uroczystościach);

Oceny śródroczne 14 uczniów (tj. 50% grupy) wynikały ze średniej ocen. W przypadku 13 uczniów ocenę roczną podwyższono o jeden stopień³⁴, tj. zgodnie z pkt 7 *Regulaminu dziennika elektronicznego*. W przypadku dwóch uczennic ustalono ocenę klasyfikacyjną wyższą o dwa stopnie, tj. ustalono jednej z nich ocenę bardzo dobry (średnia ważona 2,93); a innej – celujący (średnia ważona 3,9).

Nauczyciel wskazał następujące powody podwyższenia ocen tym uczennicom:
1. w sposób szczególny uczennice były zaangażowane w działania drużyny pierwszej pomocy (w I i II drużynie) uwieńczone wymiernymi sukcesami na szczeblu powiatu i województwa. 2. Uczennica z oceną celującą w ciągu dwóch lat wykazywała się wysokim stopniem zaangażowania w życie innowacji i osiągała blisko 100% frekwencję na zajęciach w I i II roku nauczania. 3. Uczennice wielokrotnie reprezentowały Szkołę w pocście sztandarowym na terenie Szkoły i powiatu. 4. Uczestniczyły w uroczystościach i imprezach szkolnych. 5. Przygotowywały uroczystości szkolne. 6. Brały udział w przygotowaniu i realizacji dnia otwartego Szkoły. 7. Uzyskały wysokie oceny odpowiednio bardzo dobrą i celującą w klasie pierwszej (...).

(akta kontroli str. 412)

Drugi rok *innowacji* ukończyło z wynikiem pozytywnym 28 uczniów (82% wszystkich, którzy rozpoczęli zajęcia). Średnia ocen z *Innowacji wojskowej* w I półroczu wynosiła 3,69, a na koniec roku – 4,54.

(akta kontroli str. 318-320)

Uczniom z klas pierwszych, którzy rozpoczęli zajęcia z *innowacji* w roku szkolnym 2022/2023 (II grupa, licząca 72 uczniów³⁵) ustalono oceny śródroczne i roczne na podstawie średnio sześciu ocen bieżących wystawionych w I i II półroczu dotyczących:

- sprawdzianów praktycznych zrealizowanych na strzelnicy sportowej i *wirtualnej strzelnicy* (cztery i trzy oceny odpowiednio w I i II półroczu);
- realizacji zajęć praktycznych w Centrum (dwie oceny w II półroczu), uczniom nieobecnym na zajęciach wystawiano ocenę niedostateczną (dotyczyło to 17 uczniów, tj. 24% grupy);
- kartkówki i odpowiedzi ustnych z zakresu wiedzy teoretycznej oraz ćwiczeń praktycznych;
- aktywności (w tym jedna ocena w I półroczu (celująca) dotyczyła udziału 36 uczniów (tj. 50% grupy) w uroczystościach związanych z Narodowym Świętem Niepodległości, cztery oceny w II półroczu – z udziału uczniów w różnych uroczystościach patriotycznych (42 uczniów, tj. 58% grupy uczestniczyło w co najmniej dwóch takich uroczystościach). Oceny śródroczne i roczne najczęściej wynikały ze średniej ważonej.

Jednej uczennicy, która uzyskała średnią ważoną ocen 2,14 i uczestniczyła tylko w 22,6% zajęć (znacząca większość nieobecności – 65% – nie została usprawiedliwiona), ustalono ocenę klasyfikacyjną roczną bardzo dobry, niezgodnie z przyjętymi w Szkole wymaganiami edukacyjnymi oraz sposobami i zasadami oceniania, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Pierwszy rok *Innowacji wojskowej* ukończyło z wynikiem pozytywnym 72 uczniów (100%). Średnia ocen w I półroczu wynosiła 4,12, a na koniec roku – 4,5. W następnym roku szkolnym 2023/2024 do udziału w zajęciach *Innowacji wojskowej* przystąpiło 66 uczniów (czworo uczniów złożyło rezygnację, a dwóch nie kontynuowało nauki w Szkole).

(akta kontroli str. 313-317)

³⁴ Przykładowo dwojgu uczniom z klasy 2L ustalono ocenę dobry (średnia ocen 2,96 i 2,95), jednemu uczniowi z klasy 2T ustalono dobry (średnia 2,83).

³⁵ W I półroczu roku szkolnego 2022/2023 zajęcia rozpoczęło 74, jeden uczeń zrezygnował z realizacji *Innowacji* po I półroczu, jedna uczennica zrezygnowała ze Szkoły.

Oceny śródroczne w roku szkolnym 2023/2024 ustalono 63 uczniom klas drugich (85% rozpoczynających *Innowację wojskową* w poprzednim roku szkolnym)³⁶ na podstawie średnio sześciu ocen bieżących wystawionych w I półroczu dotyczących:

- sprawdzianów praktycznych zrealizowanych na *wirtualnej strzelnicy* szkolnej (od dwóch do trzech ocen);
- aktywności (w tym jedna ocena w I półroczu dotyczyła udziału uczniów (23 tj. 37% grupy) w uroczystościach związanych z Narodowym Świętem Niepodległości, trzy oceny w I półroczu wynikały z udziału uczniów w zajęciach szkoleniowych w ramach obozu survivalowego, zawodach obronnych, udziału w pocście sztandarowym szkoły (43 uczniów, tj. 68% grupy uczestniczyło w co najmniej jednej uroczystości) od jednej do trzech ocen, w tym oceny za udział w zawodach (oceny celujące otrzymało dziewięciu uczniów).

Oceny śródroczne najczęściej wynikały ze średniej ocen. Średnia ocen za I półrocze wynosiła 4,35.

(akta kontroli str. 303-307)

W okresie objętym kontrolą w każdym półroczu nauczyciel wystawił uczniom, których dokumentacja była poddana szczegółowemu badaniu (z grupy I i II) oceny opisane jako *zaliczenie I półrocza* i *zaliczenie II półrocza* (dalej także: oceny *zaliczeniowe*). Oceny te były wliczane do średniej ocen (z wagą jeden). Nie wynikały one jednak z żadnej z przewidzianych w dokumentach szkolnych form sprawdzania poziomu i postępów w opanowaniu przez uczniów wiedzy i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych sformułowanych w programie *innowacji* (np. sprawdzianów, kartkówek).

(akta kontroli str. 298-320)

Nauczyciel wyjaśnił: *wystawiona ocena podsumowująca każde półrocze to ocena ogólna. Uwzględnia zaangażowanie i stosunek ucznia do przedmiotu w przekroju całego półrocza. Opis oceny (zal. 1 sem., zal. 2 sem.) w dzienniku elektronicznym miał charakter wyłącznie dodatkowej informacji dla nauczyciela prowadzącego zajęcia pomocnej przy wystawieniu oceny półrocznej i końcoworocznej. Opis ten został niefortunnie sformułowany, ale nie oznaczał odrębnej, dodatkowej formy zaliczenia półrocza.*

(akta kontroli str. 409-410)

Dyrektor złożyła analogiczne wyjaśnienia dotyczące ww. ocen. Dodała także: *Konstatując, zwróciłam uwagę nauczycielowi na niedopuszczalność odstępowania od zasad oceniania określonych w szkole, niemniej ze względu na opisane okoliczności, pozostałam na ustnym upomnieniu nauczyciela prowadzącego zajęcia.*

(akta kontroli str. 399)

NIK stwierdza, że przedstawione przez nauczyciela kryteria ustalenia ocen *zaliczeniowych* w obecnym kształcie mogły być wykorzystywane, zgodnie z art. 44b ust. 4 ustawy o systemie oświaty, w ocenianiu zachowania uczniów.

W latach szkolnych 2021/2022-2023/2024 (I półrocze) odpowiednio 37% i 39% uczniów z I i II grupy, których dokumentacja była objęta analizą uczestniczyło w ponad 80% zajęć *Innowacji wojskowej*, frekwencja większości uczniów (odpowiednio 43,5% i 58,7% z ww. dwóch grup) mieściła się w granicach od 50% do 79%. Jednak frekwencja dużej części uczniów (6,5% w grupie I i 19,7% w grupie II) była niższa niż 50%. Dotyczyło to odpowiednio:

- pięciu uczniów klas pierwszych, których frekwencja w roku szkolnym 2022/2023 wyniosła poniżej 45% i dwóch o frekwencji 47%³⁷;

³⁶ Trzech uczniów nie było klasyfikowanych z przedmiotu w I półroczu 2023/2024.

³⁷ Tj. dwóch uczniów z klasy 1La (frekwencja 41,2% i 47%); dwóch uczniów z klasy 1Lb (47% i 44%); dwóch uczniów z klasy 1Ta obecnych tylko na 38% i 22,58% zajęć oraz ucznia klasy 1Tb o frekwencji 38,24%;

- pięciu uczniów klas drugich o frekwencji w I półroczu roku szkolnego 2023/2024 niższej niż 45% i ośmiu uczniów o frekwencji ok. 48%³⁸;
- dwóch uczniów klas pierwszych, w tym jednego ucznia z klasy 1M o frekwencji w roku szkolnym 2021/2022 – 34,48% i jednego ucznia z klasy 1T (48,28%);
- dwóch uczniów klas drugich, których frekwencja w roku szkolnym 2022/2023 wynosiła 45,45% (uczeń z klasy 2M) i 42,42% (uczeń z klasy 2T).

Uczniowie ci, na podstawie uzyskanych ocen, byli klasyfikowani z przedmiotu, mimo że zgodnie z POU dotyczącym *Innowacji wojskowej*, *frekwencja poniżej 50% powoduje nieklasyfikowanie ucznia*, podobnie w *Regulaminie klas mundurowych innowacji pedagogicznej* wskazano, że wymagana jest co najmniej 50% frekwencja uczniów na zajęciach. W statucie Szkoły zawarto ustalenia, z których nie wynikały ww. obostrzenia. W art. 32d ust. 7 wskazano, że *nauczyciel nie jest zobligowany do wystawienia oceny semestralnej lub końcoworocznej, gdy uczeń zdobył nawet 2 lub 3 oceny, ale był nieobecny na ponad 50% zajęć lekcyjnych*.

(akta kontroli str. 321-330)

Nauczyciel wyjaśnił: *zgodnie z brzmieniem § 32d ust. 7 Statutu Szkoły przyjąłem interpretację, iż wprawdzie klasyfikowanie uczniów z frekwencją niższą niż 50 % nie jest obligatoryjne, ale jest dopuszczalne (jest to również zgodne z interpretacją przepisów ustawy o systemie oświaty). W związku z powyższym zapis dotyczący nieklasyfikowania w POU i Regulaminie klas mundurowych należy doprecyzować. Nauczyciel wyjaśnił także: Wszyscy powyżsi uczniowie nie osiągnęli wprawdzie wymaganej frekwencji (50%), otrzymali jednak liczbę ocen pozwalających na ich sklasyfikowanie od 5 do 7. Zatem nastąpił w tych przypadkach konflikt przepisów ustawy o systemie oświaty (art. 44) z postanowieniami POU i Regulaminu klas mundurowych. W tym przypadku postanowiłem stosować przepisy ustawowe jako wyższej rangi, jak również korzystniejsze z punktu widzenia ucznia (zgodnie z wykładnią ustawy nauczyciel powinien klasyfikować ucznia jeżeli pomimo niskiej frekwencji warunek minimalnej liczby ocen jest spełniony).*

(akta kontroli str. 410-411)

Dyrektor wyjaśniła: *w tym przypadku nauczyciel zastosował przepisy ustawowe jako wyższej rangi, jak również korzystniejsze z punktu widzenia ucznia (zgodnie z wykładnią ustawy nauczyciel powinien klasyfikować ucznia jeżeli pomimo niskiej frekwencji warunek minimalnej liczby ocen jest spełniony).*

(akta kontroli str. 398-399)

NIK stwierdza, że należy zapewnić, by zapisy w dokumentach wewnątrzszkolnych były spójne i uwzględniały art. 44k ust. 1 ustawy o systemie oświaty, zgodnie z którym uczeń może nie być klasyfikowany z zajęć edukacyjnych, jeżeli brak jest podstaw do ustalenia śródrocznej lub rocznej oceny klasyfikacyjnej z powodu nieobecności ucznia na tych zajęciach przekraczającej połowę czasu przeznaczonego na te zajęcia w okresie, za który przeprowadzana jest klasyfikacja.

2. W pierwszym półroczu roku szkolnego 2023/2024 zrealizowano 13 godzin lekcyjnych zajęć opw. Tematyka ww. zajęć była zgodna ze wskazaną w Programie szkolenia (część III załącznika do rozporządzenia w sprawie szkolenia). W ramach tych godzin przeprowadzono zajęcia praktyczne obejmujące zagadnienia z musztry indywidualnej i zespołowej (cztery godziny) oraz ze szkolenia medycznego (jedna godzina) za organizację których, zgodnie z Programem szkolenia dla technikum powinien odpowiadać dowódca patronackiej jednostki wojskowej (tj. Centrum).

Nauczyciel wyjaśnił: *w związku z przesunięciem realizacji zajęć w Jednostce Wojskowej na II półrocze 2023/2024 niezbędnym stało się realizowanie niektórych*

³⁸ Tj. czterech uczniów z 2La (frekwencja 47,62% i 42,86%, 47,62%, 47,62%), dwóch uczniów z klasy 2Lb nr (44,44% i 38,89%); czterech uczniów z klasy 2M/P (47,62%, 42,86%, 47,62%, 38,1%); ucznia z klasy 2Ta i dwóch uczniów z klasy 2Tb o frekwencji 37,2%, 38,1%; 23,81%.

tematów z musztry na trenie szkoły, w celu wzmoczenia dyscypliny i właściwej organizacji i pracy z pododdziałem.

(akta kontroli str. 408)

Na podstawie analizy programu *Innowacji wojskowej* i jego realizacji dla dwóch grup uczniów, tj. grupy I (uczniowie uczestniczący w *Innowacji* w latach 2021/2022-2022/2023) oraz grupy II (uczniowie uczestniczący w *Innowacji* w latach 2022/2023-2023/2024 I pierwsze półrocze) stwierdzono, że wszystkie zaplanowane zagadnienia zostały zrealizowane z uwzględnieniem ich praktycznego charakteru.

W pierwszym i drugim roku *innowacji* w grupie I zrealizowano odpowiednio 67 i 69 godzin zajęć (tj. 121% zaplanowanych), w tym 31 i 33 godziny w Szkole; po 12 godzin (w każdym roku) zajęć praktycznych w Centrum i po 24 godziny zajęć praktycznych na strzelnicy sportowej. Dodatkowo chętni uczniowie (16, tj. 57%) w drugim roku nauki uczestniczyli w dwudniowym obozie szkoleniowym (10 i 11 października 2022 r.) i/lub w zajęciach szkoleniowych *Trenuj z wojskiem w ferie*³⁹ (ośmiu uczniów 11 lutego 2023 r.) i/lub zajęciach szkoleniowo-poglądowych w Wojskowym Instytucie Technicznym Uzbrojenia w Zielonce (pięciu uczniów 24 października 2022 r.)

W pierwszym roku i połowie drugiego roku *Innowacji* w grupie II zrealizowano odpowiednio: 67 i 30 godzin zajęć (113% zaplanowanych), w tym 33 i 18 godzin w Szkole, 12 godzin (tylko w pierwszym roku) zajęć w Centrum oraz 24 i 12 godzin zajęć na strzelnicy. Dodatkowo chętni uczniowie uczestniczyli w trzydniowym obozie survivalowym (29 uczniów, tj. 54%, w dniach 24-26 października 2023 r.).

Tematyka zagadnień zrealizowanych w grupie I i II została poszerzona o szkolenie medyczne (cztery godziny), więcej godzin przeznaczono na naukę strzelania, z kolei mniej godzin niż zostało to zaplanowane (średnio od trzech do pięciu godzin) przeznaczono na musztrę, przy czym uczniowie nabywali umiejętności praktyczne w tym zakresie uczestnicząc (w szyku paradnym) w wielu uroczystościach patriotycznych i lokalnych.

(akta kontroli str. 188-198)

Nauczyciel wyjaśnił: *w związku ze zwiększoną liczbą godzin przeznaczoną na realizację Innowacji wojskowej oraz powstaniem w szkole strzelnicy wirtualnej pojawiły się możliwości realizacji nauki strzelectwa oraz szkolenia medycznego w zwiększonym zakresie. Działania te miały również na celu przygotowanie do zawodów sportowo-obronnych. W związku z ww. zmianami nastąpiło zmniejszenie liczby godzin z musztry.*

(akta kontroli str. 408)

W okresie objętym kontrolą zanotowano 33 zdarzenia w szkolnym rejestrze wypadków uczniów – jedno z nich związane był z realizacją *Innowacji wojskowej* (1 czerwca 2022 r., w czasie zajęć na strzelnicy poza Szkołą uczeń doznał kontuzji stawu kolanowego). Analiza dokumentacji tego zdarzenia wskazuje, że nauczyciel opiekujący się uczniem podjął działania przewidziane § 40 i 41 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach⁴⁰, tj. zapewniono uczniowi opiekę sprowadzając fachową pomoc medyczną, a także poinformowano niezwłocznie o wypadku rodziców. Jednak informacja o wypadku została przekazana Dyrektorowi dopiero 2 września 2022 r. (data złożenia Dyrektorowi *Karty zgłoszenia wypadku ucznia*), tj. po 92 dniach od wypadku, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

³⁹ Szkolenia dotyczyły obrony oraz radzenia sobie w trudnych sytuacjach. W programie znalazły się zajęcia z: posługiwania się bronią, podstaw survivalu, walki wręcz w bliskim kontakcie, zakładania maski przeciwgazowej, zachowania się podczas alarmu, pomocy medycznej oraz topografii wojskowej. Wszystkie zajęcia prowadzili instruktorzy Wojska Polskiego, <https://www.gov.pl/web/obrona-narodowa/Trenuj-z-wojskiem-szkolenia-wojskowe-dla-kazdego> [dostęp 23 lutego 2023 r.].

⁴⁰ Dz. U. z 2020 r. poz. 1604, dalej: rozporządzenie w sprawie BHP w szkole.

(akta kontroli str. 331-333)

Szkoła zapewniła odpowiednią opiekę uczniom uczestniczącym w szkoleniach praktycznych realizowanych na strzelnicy oraz w Centrum. Wyjścia te były dokumentowane przez sporządzanie kart wycieczki, a w dziennikach lekcyjnych zaznaczano, że część klasy (biorąca udział w *innowacji*) uczestniczy w wyjeździe na strzelnicę⁴¹, do jednostki patronackiej⁴², na wyjazdy szkoleniowe⁴³ oraz zawody. Karty wycieczek zawierały elementy wymagane § 6 rozporządzenia z dnia 25 maja 2018 r. Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki⁴⁴ i wzorem karty wycieczki stanowiącej załącznik do tego rozporządzenia oraz zostały zatwierdzone przez zastępcę dyrektora Szkoły i zawierały odnotowaną obecność uczniów. Liczba uczestników pozostających pod opieką jednego opiekuna nie przekraczała 20-25 uczniów.

(akta kontroli str. 358-368)

Uczniowie uczestniczący w *innowacji* korzystali z pomocy psychologiczno-pedagogicznej organizowanej w Szkole. W grupie uczniów, którzy realizowali ww. program w latach szkolnych 2021/2022-2022/2023 wszyscy uczniowie brali udział w grupowych zajęciach adaptacyjnych, profilaktycznych i pedagogicznych. Z indywidualnej pomocy w postaci krótkich konsultacji, na które przeznaczono od 9 godzin do 38 godzin rocznie skorzystało od 3% do 11% uczniów, a dwóch uczniów uczestniczyło w systematycznie organizowanych spotkaniach z psychologiem. Dla uczniów realizujących *innowację* w latach szkolnych 2023/2024 (I półrocze), zapewniono (oprócz wyżej opisanych zajęć adaptacyjnych i pogadarek) wsparcie psychologiczno-pedagogiczne dla odpowiednio 25% i 17% uczestników programu (w ramach 20 godzin rocznie). W OPW czterech uczniów objęto taką pomocą (13% klasy). Żaden uczeń z klas mundurowych i OPW nie przedstawił orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, 22 uczniów przedstawiło opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej dotyczącą trudności szkolnych.

Psycholog szkolny wyjaśniła: *żadna z uczennic lub uczniów uczęszczających do klas mundurowych w ramach Innowacji Wojskowej lub klasy OPW nie wykazali zachowań agresywnych w stosunku do koleżanek czy kolegów. Uczniowie klas mundurowych wykazują się zachowaniami prospołecznymi, chętnie angażują się w działania społeczne pomoc koleżeńską.*

Szkolny system doradztwa zawodowego obejmował działania prowadzone przez doradcę zawodowego, wychowawców i nauczycieli. W klasach mundurowych podejmowano zróżnicowane działania w tym zakresie, a mianowicie:

- doradca zawodowy prowadził warsztaty zawodowe o tematyce związanej z wyborem przyszłej drogi zawodowej, prowadzono rozmowy i zajęcia warsztatowe dotyczące tworzenia indywidualnego bilansu kompetencji, problematyki kształtowania poczucia własnej wartości. Wskazywano najlepsze sposoby i strategie uczenia się oraz charakterystykę zawodów;
- organizowano spotkania z przedstawicielami Wojskowej Komendy Uzupełnień (obecnie Wojskowego Centrum Rekrutacyjnego), na których uczniowie mogli poznać ścieżkę zawodową służby wojskowej (spotkania takie zorganizowano 22 marca 2022 r., 24 stycznia i 16 listopada 2023 r.);
- w Szkole odbywały się także spotkania z przedstawicielami Komendy Powiatowej Policji w Skarżysku-Kamiennej;

⁴¹ W roku szkolnym 2021/2022 trzy (8 listopada, 29 listopada 2022, 1 czerwca 2022 r.); w 2022/2023 cztery (7 i 12 grudnia 2022 r., 16 maja i 24 maja 2023) w I półroczu roku szkolnego 2023/2024 jedno (20 grudnia 2023 r.)

⁴² W roku szkolnym 2021/2022 – trzy wyjazdy w roku szkolnym 2021/2022 (8 listopada 2021 oraz 6 i 13 czerwca 2022 r.) oraz dwa w roku szkolnym 2023/2024, tj. 20 kwietnia 2023 r. i 18 maja 2023 r.

⁴³ Np. w roku szkolnym 2022/2023 10-11 października 2022 r. (Nowa Słupia, Święta Katarzyna) dla 16 uczniów.

⁴⁴ Dz. U. poz. 1055.

- umożliwiano chętnym uczniom udział w zajęciach wojskowych poza Szkołą np. *Trenuj z wojskiem w ferie*;

(akta kontroli str. 369-370, 433)

3. W okresie objętym kontrolą podstawy wojskowości prowadzone były przez nauczyciela o kwalifikacjach do nauczania tego przedmiotu, zgodnych z określonymi w § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 września 2023 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli⁴⁵ oraz poprzednio obowiązującego rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli⁴⁶. Nauczyciel legitymował się bowiem dyplomem studiów magisterskich *Wychowanie fizyczne* na kierunku nauczycielskim oraz ukończył studia podyplomowe *Edukacja obronna* oraz studia podyplomowe w zakresie *Realizacji programu szkolenia w oddziale przygotowania wojskowego* (w 2023 r.)⁴⁷. Nauczyciel ten ukończył w 2021 r. kurs kwalifikowanej pierwszej pomocy dla nauczycieli klas mundurowych⁴⁸ i uzyskał tytuł ratownika. Uczestniczył także w innych szkoleniach specjalistycznych, np. instruktor-operator *wirtualnej strzelnicy*, szkolenie metodyczne z zakresu Edukacji dla bezpieczeństwa.

(akta kontroli str. 335-349)

4. Na podstawie wyników klasyfikacji końcowej trzech grup uczniów, którzy zakończyli zajęcia w ramach *innowacji* w latach szkolnych 2020/2021-2022/2023 ustalono, że były one zróżnicowane. Oceny co najmniej bardzo dobre z *innowacji wojskowej* otrzymało odpowiednio 85%, 43% i 47% uczniów, którzy zakończyli jej realizację w ww. latach szkolnych. Prawie wszyscy ci uczniowie uzyskali także co najmniej dostateczne wyniki nauczania z wybranych czterech przedmiotów⁴⁹ (79%, 41% i 46%). Znacząca większość uczniów, którzy zadeklarowali udział w zajęciach *innowacji* ukończyli je z wynikiem pozytywnym (93%).

Niemal wszyscy uczniowie klas mundurowych uczestniczyli w różnych uroczystościach lub przedsięwzięciach patriotycznych oraz wojskowych. Uczniowie brali udział m.in. w szkolnych i powiatowych obchodach Narodowego Święta Niepodległości (w latach szkolnych 2022/2023 i 2023/2024 od 80 do 100 uczniów), w obchodach rocznicy wybuchu powstania styczniowego, organizowanych przez Muzeum im. Orła Białego w Skarżysku-Kamiennej (w roku szkolnym 2022/2023 – 35 uczniów, w kolejnym roku – 40 uczniów i 26 uczniów z OPW); w *Marszu Szlakiem Pamięci*, tj. rajdzie pieszym śladami powstania styczniowego (50 uczniów), *Spacerze Pamięci do Mauzoleum w Michniowie* (50 uczniów), a także w innych powiatowych uroczystościach patriotycznych. W ocenie NIK należy uznać wskaźnik określający udział uczniów klas drugich w uroczystościach lub przedsięwzięciach patriotycznych/wojskowych za wysoki w latach szkolnych 2022/2023 i I półroczu roku szkolnego 2023/2024, gdyż 84% uczniów uczestniczyło w co najmniej dwóch przedsięwzięciach patriotycznych.

Uczniowie realizujący *innowację* uczestniczyli w różnych formach rywalizacji w zakresie umiejętności sportowo-obronnych. Największa grupa brała udział w kolejnych edycjach Turnieju Strzeleckiego o Puchar Dyrektora Szkoły (np. w roku szkolnym 2022/2023 uczestniczyło w nich 100 uczniów, tj. 98% biorących udział w *innowacji*)⁵⁰, a także w przygotowaniach i w biegu *Tropem Wilczym*⁵¹ (21 uczniów). Uczniowie w ramach *innowacji* pracowali także w specjalistycznych zespołach,

⁴⁵ Dz. U. poz. 2102, dalej: rozporządzenie z 2023 r. w sprawie kwalifikacji.

⁴⁶ Dz. U. 2020 r. poz. 1289, ze zm.; dalej rozporządzenie z 2017 r. w sprawie kwalifikacji.

⁴⁷ Organizowane przez Akademię Sztuki Wojennej w Warszawie.

⁴⁸ Organizowanym przez Centrum Szkolenia Marynarki Wojennej im. Admirala floty Józefa Unruga w Uście

⁴⁹ Tj. z matematyki, języka angielskiego, wychowania fizycznego i przedmiotu realizowanego na poziomie rozszerzonym (innym niż wcześniej wymienione).

⁵⁰ W dniach 7 i 14 grudnia 2022 r., 16 i 24 maja 2023 r.

⁵¹ Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych, który jest organizowany w różnych lokalizacjach na terenie całego kraju.

tj. w ramach drużyny pierwszej pomocy i reprezentacji strzeleckiej Szkoły. Zespoły te osiągnęły znaczące sukcesy w zawodach wojewódzkich i centralnych. W roku szkolnym 2022/2023 uczniowie brali udział w przygotowaniach i w eliminacjach wojewódzkich do Strzeleckich Mistrzostw Polski Klas Mundurowych (20 uczniów z klas drugich, tj. 71% realizujących innowację)⁵², a siedmioosobowa grupa zajęła I miejsce i wywalczyła awans do Strzeleckich Mistrzostw Polski Klas Mundurowych i Organizacji Proobronnych. W zawodach Centralnych zajęła 11. miejsce. Drużyna pierwszej pomocy (15 uczniów) zajęła I miejsce w XXIX Rejonowych Mistrzostwach Pierwszej Pomocy PCK i II miejsce w XXIX Okręgowych Mistrzostwach Pierwszej Pomocy PCK. Uczniowie brali udział w obchodach Dnia Patrona w Szkole, pełnili także asystę honorową wystawiając pododdział honorowy z poczem sztandarowym Szkoły podczas uroczystości szkolnych, powiatowych i kościelnych (65 uczniów).

(akta kontroli str. 422-432)

Należy uznać, że poziom udziału uczniów w różnych formach rywalizacji w zakresie umiejętności obronnych w tym okresie był wysoki lub zadowalający, szczególnie, że zawody ogólnopolskie w latach 2020-2021 nie były prowadzone.

Nauczyciel prowadzący zajęcia z *innowacji* oświadczył: *zawody sportowo-obronne na szczeblu wojewódzkim, które były zarówno eliminacjami do V Centralnego Zlotu Klas Mundurowych w Żaganiu, ostatni raz zostały rozegrane w roku 2019. Przez kolejne dwa lata zawody nie odbywały się z powodu pandemii (...). Zawody strzeleckie po raz pierwszy rozegrane zostały w październiku 2022 r.*

(akta kontroli str. 420)

Jednym z mierników skuteczności realizacji innowacji, zgodnie z jej założeniami, było uzyskiwanie przez uczniów certyfikatów wydawanych przez Centrum poświadczających ukończenie szkolenia. W latach szkolnych 2020/2021-2022/2023 otrzymało je odpowiednio 39, 32 i 28 uczniów klas drugich, tj. 100% uczniów, którzy ukończyli *innowację* w tych latach.

(akta kontroli str. 292-296, 166, 568-569)

5. Znaczna część uczniów Szkoły, którzy uczestniczyli w *innowacji* wiąże swoją przyszłość z wojskiem oraz służbami mundurowymi. Z przeprowadzonej ankiety wynika, że po zakończeniu kształcenia w klasie mundurowej – 41,7% uczniów klasy drugiej i 69% uczniów, którzy wcześniej realizowali ww. zajęcia wojskowe planuje podjąć służbę podstawową w ramach dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej lub dalsze kształcenie w tym kierunku⁵³. Uczniowie po odbyciu służby podstawowej oraz złożeniu przysięgi wojskowej planują zostać żołnierzami rezerwy, żołnierzami zawodowymi lub zasilić szeregi Wojsk Obrony Terytorialnej, część z tych uczniów wskazała także możliwość kontynuowania kształcenia na uczelniach wojskowych (17% ankietowanych). Co warto podkreślić, jedynie 21% uczniów klas drugich i 6% uczniów ze starszych klas nie planuje drogi związanej z wojskowością i służbami mundurowymi. Uczniowie wysoko ocenili jakość kształcenia w ramach *innowacji*, w tym: otrzymane materiały dydaktyczne, wyposażenie (średnia ocena 4,6 pkt w skali sześciopunktowej); wyposażenie sali lekcyjnej oraz miejsc prowadzenia zajęć praktycznych (średnio 5 pkt) oraz wsparcie pedagogiczne w szkole i miejscu realizacji zajęć praktycznych (średnio 5 pkt). Tylko dziewięciu uczniów (10% biorących udział w ankiecie) wskazało niesatysfakcjonujący poziom spełnienia oczekiwań co do realizacji praktycznych zajęć wojskowych i zadowolenia z udziału w *innowacji* (ocenili ten aspekt na trzy pkt). Motywem przystąpienia do realizacji *innowacji* były głównie

⁵² W kolejnych zawodach 5 października 2022 r., 27 maja 2023 r., 30 października 2023 r., 6 listopada 2023 r. w tym sześciu uczniowie w co najmniej dwóch zawodach.

⁵³ Ankiety wypełniło 53 uczniów klas drugich, którzy w roku szkolnym 2023/2024 realizowali drugi rok *innowacji* i 36 uczniów klas trzecich i czwartych, którzy uczestniczyli w tych zajęciach w latach szkolnych 2020/2021 i 2021/2022.

zainteresowanie uczniów kształceniem obronnym (co wskazało 86% ankietowanych) i w opinii 89% uczestników *innowacji* wybór ten wytrzymał próbę czasu.

Uczniowie OPW, którzy dopiero rozpoczęli edukację obronną, najczęściej kierowali się zainteresowaniami i dobrą opinią o Szkole przy wyborze kierunku kształcenia i ponownie wybraliby kształcenie w OPW (tak odpowiedziało 70% uczniów z 26, którzy wypełnili ankietę). Choć dotyczy to odległej perspektywy czasowej, gdyż uczniowie ukończą szkołę w 2028 r., to 54% z nich planuje swoją przyszłość związać ze służbami mundurowymi.

(akta kontroli str. 565-567)

W Szkole nie monitorowano w sposób formalny losów absolwentów uczestniczących w *Innowacji wojskowej* w kontekście podejmowania przez nich pracy w służbach mundurowych lub dalszego kształcenia związanego z bezpieczeństwem publicznym. Jak wynika z informacji uzyskanych od nauczyciela prowadzącego *innowację*, było to trudne, gdyż decyzje takie najczęściej nie były podejmowane bezpośrednio po ukończeniu Szkoły. Nauczyciel podał: *ze względu na niewielkie możliwości wstąpienia w szeregi Wojska Polskiego ich liczba w latach 2012- 2017 była niewielka. (...) Około 10 uczniów rozpoczęło pracę w Policji, 2 uczniów rozpoczęło studia w Akademii Policji w Szczytnie. (...) Po wejściu w życie Ustawy o obronie Ojczyzny z 11 marca 2022 r. [gdy] pojawiły się nowe możliwości kontaktu uczniów z wojskiem, tj. dobrowolna zasadnicza służba wojskowa, 11 uczniów odbyło szkolenie i złożyło przysięgę wojskową (...). Oprócz wymienionej liczby kolejnych 6 wstąpiło w szeregi Wojska Polskiego podejmując pracę jako żołnierz zawodowy. Podsumowując 17 absolwentów innowacji w różnych formach podjęło służbę w WP. W ostatnim roku 5 absolwentów rozpoczęło studia w Wojskowej Akademii Technicznej w Warszawie, a w poprzednich latach 2 w Akademii Wojsk Lądowych we Wrocławiu, 2 uczniów studiuje na uczelniach cywilnych kierunek bezpieczeństwo narodowe, 2 uczniów wstąpiło do Państwowej Straży Pożarnej, a kilkunastu działa w Ochotniczej Straży Pożarnej, 2 uczniów podjęło pracę w Służbie Ochrony Kolei.*

(akta kontroli str. 458)

6. Plany nadzoru pedagogicznego na lata szkolne 2020/2021-2023/2024 (zawierające wszystkie elementy wymagane przepisami oświatowymi) Dyrektor przedstawiała Radzie Pedagogicznej w terminie wymaganym § 23 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego⁵⁴. Plany te były zatwierdzane uchwałami Rady Pedagogicznej⁵⁵, mimo że do kompetencji stanowiących rady pedagogicznej, określonych w art. 70 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe, nie należy zatwierdzanie planów nadzoru pedagogicznego, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. W planach nadzoru nie wskazano działań związanych bezpośrednio z realizacją *Innowacji wojskowej*. Do zagadnień ogólnych, które mogły dotyczyć także tych zajęć można zaliczyć: kontrolę prawidłowości rejestrowania wyjść grupowych ze szkoły, poprawność i terminowość prowadzenia dokumentacji pedagogicznej przez nauczycieli, a także monitorowanie uczęszczania uczniów na zajęcia, stosowanie wewnątrzszkolnych zasad oceniania.

Nauczyciel prowadzący *innowację* składał sprawozdania z jej realizacji, zawierające m.in. opis udziału uczniów klas mundurowych w szkoleniach, konkursach i zawodach obronnych oraz wydarzeniach o charakterze patriotycznym organizowanych w Szkole i poza nią⁵⁶.

⁵⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 15.

⁵⁵ Uchwały nr: 14/2020/2021 z 14 września 2020 r., 7/2021/2022 z 13 września 2021 r. oraz 9/2022/2023 z 15 września 2022 r.

⁵⁶ W sprawozdaniu za rok szkolny 2020/2021 wskazano, że z uwagi na pandemię działania takie nie były podejmowane.

W okresie objętym kontrolą Dyrektor przedstawiała na zebraniu Rady, nie rzadziej niż dwa razy w roku szkolnym, wyniki i wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego oraz informacje o działalności Szkoły, zgodnie z art. 69 ust. 7 Prawa oświatowego oraz § 24 rozporządzenia w sprawie nadzoru pedagogicznego⁵⁷. Na posiedzeniach Rady Pedagogicznej Szkoły po zakończeniu II półrocza Dyrektor przedstawiała *podsumowanie działań związanych z planem nadzoru pedagogicznego w roku szkolnym 2020/2021* oraz formułowała wnioski do pracy w II półroczu tego roku szkolnego.

Uchwały w sprawie ustalenia przez Radę sposobu wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego w doskonaleniu jakości pracy Szkoły podejmowane były po zakończeniu II półrocza. W księdze uchwał Rady Pedagogicznej zamieszczono uchwałę nr 55/2020/21 z 25 czerwca 2021 r. w tej sprawie. Jednak w protokole Rady Pedagogicznej Szkoły z tego dnia nie uwzględniono przedstawienia Radzie projektu ww. uchwały oraz wyników głosownia nad jej przyjęciem, tak jak uczyniono to w przypadku dwóch innych uchwał podjętych na tym posiedzeniu (tj. nr 53/2020/2021 i 54/2020/2021).

W protokołach czerwcowych posiedzeń Rady Pedagogicznej Szkoły w roku szkolnym 2021/2022 i 2022/2023 stwierdzono podobne braki, tj. nie uwzględniono w nich procesu przedstawienia i przyjęcia uchwał nr 63/2021/2022 z 26 czerwca 2022 r. i 51/2022/2023 z 26 czerwca 2023 r. dotyczących ustalenia przez Radę sposobu wykorzystania wyników nadzoru pedagogicznego za ww. lata szkolne.

(akta kontroli str. 458-530, 533-541, 544-553)

Dyrektor wyjaśniła: *W protokole nr 16 z dnia 25.06.2021r. w pkt. 3 zgodnie z zapisami zostało przedstawione sprawozdanie z planu nadzoru pedagogicznego. Całość rady przebiegała w formule on-line. Po wykryciu braku wpisania uchwały zatwierdzającej wyniki nadzoru (był to ostatni protokół w księdze protokołów w roku szkol. 2020/2021, która została zszyta), wiedząc, że przedstawiałam wnioski z nadzoru, postanowiłam uwzględnić Uchwałę nr 55/2020/2021 jako ostatnią w księdze uchwał. Odnośnie uchwał nr 63/2021/2022 oraz 51/2022/2023 Dyrektor wyjaśniła: mając na uwadze, że wszystkie trzy protokoły sporządzał ten sam protokolant, mógł nie zauważyć swojego błędu. Jest to ewidentnie moje niedopatrzenie jako dyrektora w czasie sprawdzania protokołów, przed oprawieniem księgi.*

(akta kontroli str. 396)

NIK podkreśla, że zgodnie z regulaminem Rady Pedagogicznej Szkoły⁵⁸ protokół posiedzenia powinien zawierać m.in. zapis treści obrad, w tym przyjęte rozstrzygnięcia, wnioski, uchwały, oceny oraz streszczenie wystąpień i dyskusji.

W statucie Szkoły nie określono trybu składania skarg, gdy dotyczą one naruszeń praw ucznia, mimo że było to wymagane art. 98 ust. 1 pkt 17 ustawy Prawo oświatowe. W Szkole nie prowadzono rejestru skarg i wniosków, o którym mowa w art. 254 Kodeksu postępowania administracyjnego⁵⁹.

Analiza korespondencji wpływającej do Szkoły nie wskazywała by w okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2020/2021 do 2023/2024 wpłynęły pisma, o charakterze skargi lub wniosku, dotyczące przedmiotu kontroli NIK.

(akta kontroli str. 199-242, 570)

Dyrektor wyjaśniła: *w latach 2020-2024 nie wpłynęły do dyrektora skargi, ani wnioski dotyczące kształcenia uczniów w ramach innowacji wojskowej i OPW (...). W szkole*

⁵⁷ Na posiedzeniu Rady Pedagogicznej w dniach: 8 lutego 2021 r., 25 czerwca 2021 r., 31 stycznia 2022 r., 23 czerwca 2022 r., 23 stycznia 2023 r. i 22 czerwca 2023 r.

⁵⁸ Tj. pkt 3 i 5 załącznika do regulaminu Rady Pedagogicznej pn. *Instrukcja elektronicznego protokołowania posiedzeń Rady Pedagogicznej ZSTM*. Regulamin Rady Pedagogicznej został przyjęty uchwałą Rady Pedagogicznej Szkoły nr 9/09/10 z 13 listopada 2009 r., a ww. załącznik uchwałą nr 7/2025/2016 z 28 sierpnia 2015 r.

⁵⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.

nie prowadzono rejestru skarg i wniosków, ponieważ nie były zgłaszane skargi do rozpatrzenia wg. Kodeksu postępowania administracyjnego. W szkole założona została skrzynka znajdująca się na korytarzu na pierwszym piętrze, do której zainteresowani mogli składać zarówno wnioski, skargi, jak i pomysły różnych działań. O tym fakcie regularnie są informowani rodzice, nauczyciele i uczniowie. Dobrą praktyką w szkole są tzw. „drzwi otwarte”, zainteresowane osoby mogą osobiście przyjść do dyrektora, wicedyrektora ze swoimi pomysłami czy problemami. Komunikaty mogą być również wymieniane poprzez dziennik elektroniczny, dostępny dla całej społeczności szkolnej. Na każdej radzie pedagogicznej powoływana jest trzyosobowa Komisja wnioskowa, której zadaniem jest zebranie i przedstawienie wniosków. W dniu 19.03.br. powołałam zarządzeniem dyrektora zespół do opracowania regulaminu przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków. Po opracowaniu powyższego regulaminu zostanie on wprowadzony z rejestrem skarg i wniosków, o którym mowa w art. 254 Kodeksu postępowania administracyjnego.

(akta kontroli str. 397, 571)

Realizacja innowacji oraz kształcenia w OPW nie była objęta kontrolami zewnętrznymi ani audytem w latach 2020-2023.

(akta kontroli str. 350-355)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niezgodnie z wymaganiami edukacyjnymi na poszczególne stopnie określonymi w statucie Szkoły oraz sposobami oceniania opisanymi w *Regulaminie dziennika elektronicznego*, nauczyciel prowadzący zajęcia z *innowacji* ustalił uczennicy klasy pierwszej na koniec roku szkolnego 2022/2023 ocenę roczną bardzo dobrą, mimo że uczennicy tej ustalono w I półroczu ocenę dostateczną, w II półroczu otrzymała siedem ocen niedostatecznych (średnia ocen z całego roku wynosiła 2,14). Uczennica ta uczestniczyła w mniej niż ¼ zajęć, a znacząca większość nieobecności nie była usprawiedliwiona.

Zgodnie z § 32f ust. 1 pkt 2 statutu Szkoły, stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który m.in. opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności zawarty w programie nauczania, jest aktywny, systematyczny i rzetelny. Zasady stosowania średniej ważonej w ocenianiu bieżącym określone w *Regulaminie dziennika elektronicznego* (pkt 6 i 7) wskazują, że przy średniej ważonej z zakresu 1,7-2,5 nauczyciel powinien ustalić uczniowi dopuszczającą ocenę roczną, przy czym w uzasadnionych przypadkach ocena może być podwyższona o jeden stopień w stosunku do tej jaka wynika z ww. średniej ważonej.

(akta kontroli str. 199-256, 316)

Nauczyciel wyjaśnił: *wystawienie oceny bardzo dobrej wynikało wyłącznie z błędu nauczyciela (omyłki pisarskiej). Dodatkowo uczennica miała frekwencję poniżej 50 %, ale pomimo niskiej frekwencji uzyskała wyższą niż minimalną ilość ocen, co stanowiło podstawę do jej klasyfikacji. (...).*

(akta kontroli str. 413)

Dyrektor, odpowiedzialna za ww. nieprawidłowość z tytułu pełnionego nadzoru, przedstawiła analogiczne wyjaśnienia.

(akta kontroli str. 398)

2. Nauczyciel prowadzący zajęcia *innowacji* niezgodnie z wewnątrzszkolnymi zasadami oceniania określonymi w statucie Szkoły, wystawiał oceny niedostateczne uczniom, którzy nie byli obecni na sprawdzianach lub zajęciach praktycznych organizowanych w Centrum. Co najmniej jedną ocenę niedostateczną otrzymało z tego powodu 48% uczniów uczestniczących w *innowacji* w roku szkolnym 2021/2022 i 28% uczniów – w roku szkolnym 2022/2023.

Zgodnie z § 32d ust. 4 statutu Szkoły, nauczyciel nie może postawić oceny niedostatecznej uczniowi za jego nieobecność w klasie.

(akta kontroli str. 199-242, 298-320)

Nauczyciel wyjaśnił: *w przypadku uczniów niebiorących udziału w zajęciach przyjąłem zasadę, że nieusprawiedliwione niestawiennictwo skutkuje oceną niedostateczną. Wynika to ze specyfikacji szkolenia, wdrażaniu dyscypliny wśród uczniów. Zapis dotyczący powyższej zasady nie jest ujęty w POU, ale uczniowie są z tym faktem zapoznani. Niezwłocznie podejmę działania uzupełniające POU zgodnie z ustaleniami przekazanymi uczniom na początku roku szkolnego.*

(akta kontroli str. 413)

NIK stwierdza, że ustalanie ocen niedostatecznych uczniom nieobecnym na sprawdzianie praktycznym nie realizuje celów oceniania określonych w art. 44b ust. 5 pkt 1 i 2 ustawy o systemie oświaty, gdyż ocena nie stanowi wówczas informacji o poziomie osiągnięć edukacyjnych ucznia oraz o tym, co zrobił dobrze i jak powinien się dalej uczyć.

3. Dyrektor dopuściła do tego, by uczennica, która nie ukończyła pierwszego roku *innowacji*, tj. w II półroczu roku szkolnego 2021/2022 zrezygnowała z udziału w tych zajęciach (i została skreślona z listy), uczestniczyła razem z innymi uczniami z klasy w zajęciach drugiego roku *innowacji*. Uczennicy ustalono pozytywną śródroczną ocenę klasyfikacyjną w roku szkolnym 2022/2023 oraz wystawiono sześć ocen bieżących w II półroczu. W dzienniku lekcyjnym na koniec drugiego roku nauki *innowacji* wpisano *nieklasyfikowana*. W arkuszu ocen uczennicy nie zamieszczono adnotacji o tym fakcie.

(akta kontroli str. 308, 318)

Zgodnie z art. 44a i art. 44o ust. 4 ustawy o systemie oświaty, zajęcia dodatkowe podlegają ocenianiu, oceny z tych zajęć nie wpływają na promocję ucznia. Warunkiem kontynuowania zajęć w następnym roku nauki jest, tak jak w przypadku innych przedmiotów, ukończenie poprzedniego. W przypadku nieklasyfikowania ucznia z obowiązkowych lub dodatkowych zajęć edukacyjnych w dokumentacji przebiegu nauczania, w tym w arkuszu ocen, wpisuje się *nieklasyfikowany* albo *nieklasyfikowana* (§ 10 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych⁶⁰).

Dyrektor wyjaśniła: *Wychowawca klasy na prośbę rodziców uczennicy usunęła ją z listy uczestników innowacji pod koniec II półrocza klasy pierwszej. Skutkowało to brakiem możliwości wystawienia oceny końcoworocznej. Powodem klasyfikacji uczennicy w I półroczu klasy II roku szkolnego 2022/2023 był fakt umieszczenia jej ponownie przez wychowawcę klasy na liście uczniów innowacji wojskowej. Prowadzący zajęcia nie będąc w stanie pamiętać indywidualnych postępów w nauce każdego ucznia nie podejrzewał, że zaistniała nieprawidłowość. Dziennik elektroniczny również nie wskazywał nieprawidłowości w zaistniałej sytuacji.*

(akta kontroli str. 398)

Nauczyciel przedstawił analogiczne wyjaśnienia dodając, że uczennica nie poinformowała go o tym, że nie ukończyła pierwszego roku *innowacji*.

(akta kontroli str. 412)

4. Nauczyciel prowadzący *innowację* zawiadomił Dyrektora o wypadku, któremu uległ uczeń będący pod jego opieką w ramach zajęć prowadzonych na strzelnicy sportowej, (poprzez wypełnienie przyjętej w Szkole *Karty zgłoszenia wypadku ucznia*) dopiero po 92 dniach od zajścia, mimo że z § 41 ust. 1 i 4 rozporządzenia w sprawie BHP

⁶⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 2572, ze zm.

w szkole wynika obowiązek niezwłocznego zawiadomienia Dyrektora o każdym wypadku.

(akta kontroli str. 331-333)

Nauczyciel wyjaśnił: (...) *zwłoka powstała przez moje niedopatrzenie, zdarzenie miało miejsce w okresie przedwakacyjnym, brak kontaktu z uczniem i informacji zwrotnej przyczynił się do mojego przeoczenia. Uchybienie dostrzegłem dopiero po powrocie z wakacji i rozmowie z uczniem, wtedy też niezwłocznie złożyłem wymagany dokument. Było to zdarzenie jednostkowe.*

(akta kontroli str. 414)

5. Dyrektor dopuściła do tego, że w statucie Szkoły nie określono trybu składania skarg, gdy dotyczą one naruszeń praw ucznia, co było wymagane art. 98 ust. 1 pkt 17 Prawa oświatowego.

(akta kontroli str. 199-242)

Dyrektor wyjaśniła: *w Statucie szkoły nie określono trybu składania skarg, a jedynie w Statucie ZSTM w § 30 są określone kompetencje Rzecznika Praw Ucznia, który może sygnalizować dyrektorowi przypadki naruszenia praw ucznia. Statut ZSTM oraz statuty poszczególnych szkół zespołu istotnie nie zawierają trybu składania oraz procedowania skarg i wniosków, dotyczących kwestii naruszania praw ucznia. Jest to ewidentne niedopatrzenie. Niezwłocznie zobowiązę Zespół Statutowy do przygotowania zmian w tym zakresie, a tym samym usunięcia błędu.*

(akta kontroli str. 397)

6. Dyrektor przedstawiała Radzie do zatwierdzenia plany nadzoru pedagogicznego na lata 2020/2021-2023/2024 (uchwały Rady Pedagogicznej Szkoły nr: 14/2020/2021 z 14 września 2020 r.; 7/2021/2022 z 13 września 2021 r.; 9/2022/2023 z 14 września 2022 r. i 17/2023/2024 z 12 września 2023 r.), mimo że do kompetencji stanowiących rady pedagogicznej, określonych w art. 70 ust. 1 ustawy Prawo oświatowe, nie należy zatwierdzanie takich planów. W regulaminie Rady Pedagogicznej Szkoły nie wskazano możliwości zasięgnięcia opinii Rady w tej sprawie. Zgodnie z § 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie nadzoru, dyrektor szkoły opracowuje na każdy rok szkolny plan nadzoru pedagogicznego, który przedstawia na zebraniu rady pedagogicznej.

(akta kontroli str. 458-530, 574-590)

Dyrektor wyjaśniła: *wypełniając obowiązki dyrektora publicznej jednostki oświatowej opracowuję na każdy rok szkolny plan nadzoru pedagogicznego, który przedstawiam na zebraniu rady pedagogicznej. Istotnie, zgodnie z art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe Rada nie ma kompetencji stanowiących w zakresie uchwalania planu nadzoru, natomiast odnośnie jego treści może (ale nie musi) wyrazić opinię w formie uchwały, która nie jest wiążąca dla dyrektora. W związku z powyższym, podejmowanie uchwał zatwierdzających plan nadzoru należy uznać za błędne i zaprzestać tej formy procedowania w przyszłości. (...)*

(akta kontroli str. 396-397)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą zrealizowano w Szkole zaplanowane zajęcia w ramach *Innowacji wojskowej* i programu OPW, których prowadzenie powierzono nauczycielowi o odpowiednich kwalifikacjach. Kształcono także praktyczne umiejętności obronne uczniów w ramach zajęć organizowanych w jednostce wojskowej, na strzelnicy, obozach szkoleniowych i survivalowych. Prawie wszyscy uczniowie, którzy rozpoczęli realizację *innowacji* ukończyli zajęcia i otrzymali certyfikat ukończenia zajęć praktycznych. Większość uczniów uczestniczyło w zawodach i przedsięwzięciach sportowo-obronnych, osiągając wymierne sukcesy w konkurencjach strzeleckich i medycznych. Stwierdzono nieprawidłowości w procesie oceniania uczniów polegające na zawyżeniu jednej uczennicy oceny rocznej z *innowacji*, wystawianiu nieobecny na zajęciach uczniom ocen

niedostatecznych i umożliwieniu uczniom kontynuowania drugiego roku zajęć *Innowacji wojskowej*, mimo że nie ukończyła pierwszego. Nauczyciel nie dopełnił obowiązku niezwłocznego zawiadomienia Dyrektora o wypadku ucznia, który miał miejsce poza Szkołą, w ramach zajęć *innowacji*.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Rzetelne opracowywanie regulaminów rekrutacji do Szkoły w zakresie określania sposobów przeliczania ocen ze świadectwa ukończenia szkoły podstawowej, wyników egzaminu ósmoklasisty oraz przyznawania punktów za szczególne osiągnięcia uczniów.
2. Podjęcie działań w celu uwzględnienia w statucie Szkoły stosowanych warunków i sposobów oceniania wewnątrzszkolnego uczniów, określonych obecnie w *Regulaminie dziennika elektronicznego*.
3. Zapewnienie uczniom OPW ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków podczas zajęć praktycznych oraz dojazdu na zajęcia i powrotu z zajęć, zgodnie z § 8 ust. 4 rozporządzenia w sprawie szkolenia.
4. Podjęcie działań zapobiegających występowaniu pomyłek w wystawianiu ocen rocznych z *Innowacji wojskowej*.
5. Zaprzestanie wystawiania ocen niedostatecznych z *innowacji* uczniom, którzy nie byli obecni na sprawdzianach lub zajęciach praktycznych w Centrum
6. Niezwłoczne powiadamianie Dyrektora o wypadkach uczniów.
7. Podjęcie działań zapobiegających wystąpieniu sytuacji, w której uczeń, nieuczestniczący w zajęciach w pierwszej klasie *Innowacji wojskowej* mógł być dopuszczony do realizacji zajęć i klasyfikowany w klasie drugiej.
8. Określenie w statucie trybu składania skarg w przypadku naruszenia praw ucznia.
9. Zaprzestanie przedstawiania Radzie Pedagogicznej Szkoły do uchwalenia planów nadzoru pedagogicznego.

Uwagi

NIK nie formułuje uwag

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, 25 kwietnia 2024 r.

Kontroler:
Violetta Nowak
Doradca techniczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach
Dyrektor
Grzegorz Walendzik

.....
podpis

.....
podpis